

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SVO
TIESĄ

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 40

Philadelphia, Pa. 11 Spalių (October) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Prie tautybės klausimo.

TAUTYBĖS klausimas šiaudien užima didelę vietą buržuazijos laikraštijoje, neminint jau to, kad yra didelė literatūra tą klausimą gvildenanti. Bet socialistai abelnai mažai tam pašvenčia laiko ir rašto.

Kitų tautų, «viešpataujančių» tautų socialistams gali mažai terupėt tas klausimas, nes tokioj savystovėje tautoje yra pasidareš kartą ant visados skirtumas tarp turtingųjų ir darbininkų, todėl jie tik žiuri pastarųjų reikalų ir politikos. Bet mums, lietuviams socialistams, tautybės klausimas turi labiau rupėt, kad ir mes, kurie tai suprantame, jo nenorėtume. Daugelis mūsų draugų tą klausimą tik lyg per ukus supranta, ir dėlto neretai, kaip girdėt, kyla nesusipratimai. Net yra toki abejojimai ir klausimai: «Katra mums darbininkams naudingesnė partija, ar SLA., ar LSS!» Tokį klausimą uždavė redakcijai drg. A.A. «Kovos» N 32. Dėl atsiradusių kitų žinomų karštų klausimų, ikišiol nebuvo atsakymo ant užduoto klausimo ir abelnai nebuvo ir nėra gvildinama, kas yra tautybė ir koki jos santikiai su socializmu.

Tautybės klausimą reikalinga umai pradėt gvildent. Tas reikalingumas jau beveik apčiuopiamas. Daugelis draugų gali nebūti draugais tik dėl to, kad socialistai iš pažiuros nėra «tautiečiais»; išsiaiškinus tam dalykui, truktų tie nesusipratimai. Kliudė, vienok, kad nėra kam abelnai ką nors rimčiau, nuodugniau parašyt... Rudenį ir žiemą draugai, be abejo, darys diskusijas – lai tenai pakelia tą klausimą ir praneša savo organe jo išrišimą. Einant prie tautybės klausimo, aš čia paminėsiu bent kelius svarbesnius punktus.

Nacijonalizmas arba — jei teip jį galima pavadint, — tautiškas dalinasi į dvi dali: tautiškas, «ištautinantis» kitas tautas, ir išliuosuojamasis tautiškas. Didžiųjų tautų pramoninkų reikalai jiems sakyte sako, kad visoj šalyj turi but viena kalba, viena tauta — ir štai eina tautiškas prispaudimas, kurio tikslas mažasias tautas asimiliuoti arba — kaip mūsų raštijoje sakoma — «ištautinti». Prispaudžiamosios tautos, žinoma, priešinasi tokiai prievartai ir ta kova vadinasi tautiško išsiliuosavimo kova. Tautų prispaudėjai visados yra

tie, kurie galingi, turtingi, visados atgaleiviais vadinami, kaip ir visoki prispaudėjai. Išliuosuojamasis gi nacjonalizmas daugiau—mažiau yra pirmieviškas; bet už tautišką laisvę kovojantieji tankiai gali nebūti nacjonalistais—tautininkais. Pavyzdžiui — visų šalių socialistai, kovodami už visokią laisvę, koka ir prieš tautišką spaudą, nors jų tarpe daugybė yra, ką visai nesigėti savo tautybe.

Patrijotizmas, arba tėvynės meilė — tas žodis, pats vienas, nieko nereiškia, dėlto, kad ir caro Mikės ir juodosios šimtinės darbai atliekami vardan patrijotizmo, ir, iš kitos pusės, daugelis kovoja už laisvę patrijotizmo vardu. Bet ir už tą laisvę kovojantieji ilgai tampa atgaleiviais. Tokiais atgaleiviais darosi visi turtingieji pagal tai, kaip tautiška spauda mažinasi. Kaip tik patrijotai iškovoja kiek tautiškos laisvės, tai tuo į nusemtą spaudos saiką pila savo tautiškumą, ir, žinoma, tas susimaišęs su tautiška spauda palieka toks biaurus, kad pirmieviai jau turi ir prieš jį kovot. Pavyzdžiui galime paimt vieną kitą «aušrininką»: jie pirmiau vadinosi net socialistais, bet tik tol, kolei lietuviai neįgavo šiokias-tokias tautiškas tiesas. Ne vienas jų dabar primanę išnaikintų žydų tautą. O tame matyt tik grynas—plikas jų biznesis. Ir mūsų III Susivažiavimas savo rezoliucijoj apie santykius su «tautiečiais» nurodė, «kad vadinamosios «tėvynės meilės» skelbimas apdengia bekylančios mūsų buržuazijos reikalus», nes, ištikrųjų, tas skelbimas jau neapsieina be panikinimo kitų teipgi nelaisvų tautų, o pirmiausia žydų. Žydai visą vaizbą nutvėrę į savo nagus, žydai mūsų dielės, neikite pas žydus, eikit pas savo «brolių» lietuvių pirkti! Teip gieda mūsų praturtėjanti tautiečiai, o ypatingai katalikystės atstovai (kunigai), kurie sykiu yra turtingosios luomos atstovais ir jos apginėjais.

Lietuviui—darbininkui nė kiek nėra lengviau, jei jį išnaudoja ir jo laisvę varžo jo brolis—tautietis. Darbininkas tuojaus supranta, kad ne žydas, ne rusas, ne lenkas yra jo skriaudėju, o tik turtingieji, tik buržuazija; jis mato, kad žydų tautos diduma yra teip pat nuvarginta, iš tokių pat skurdžių darbininkų susideda, kaip ir lietuviai; tik nedidelis skaitliūs yra turtingų, o žydai—bankieriai su carais ir jų ministerais rankoms susitvėrę vaikštinėja sau.... Net kunigai, tie atkakliausieji žydų priešai, eina su jais; tik žinoma, su turtingaisiais išvien, kada reik savo luomos reikalus apginti. «Šiltinis» jau aiškina, kad lietuviams labai naudinga susidėti su žydais rinkimuose į trečiąją dumą; aiškina net, kad ir katalikystei bus naudinga. Aišku, kad kunigėliams parupo, kad ir vėl nebutų išrinkti lietuviai socialdemokratams, tie «žydberniai»! Prieš tokius žydbernius verta eiti susidėjus su žydais! Ar gi ne aišku da, kad čia pirmą vietą užima klesų reikalai. Turtingųjų klesa eina išvien, nežiurėdama tautiškų skatumų, kaip tik mato, kad darbininkų klesa jau susipatūsus ir eina išvien su visų tautų skriaudžiamaisiais ir prispaustaisiais.

* * *

Apie klausimą, ar darbininkams naudingesnė «partija» Susivienijimo Liet. Amerikoje, ar Liet. Soc. Sąjunga, nėra lemtai kas daug kalbėt, tik tiek pasakysiu: SLA. nėra parti-

ja, o tik pašelpo draugija; LSS. teipgi nėra partija, bet ji platina partyvišką susipratimą, t.y., kad darbininkams reikia varyt savo politiką ir per tąją politiką, per susivienijimą su visa darbininkų klesa, įvesti tokias visuomėje permainas, kad nereikės rupintis posmertinėmis iš savo skurdžių draugijų. Šiandien tosios pašelpinės draugijos reikalingos, bet tegul jomis nesivilioja draugai—darbininkai, tegul dėl jų neapleidžia nė per nago juodymą savo politikos ir tegul pažiuri į mūsų programą — ras tenai reikalavimus, kuriems įvykus, nebūs reikalingi nė susivienijimai, nė kitos vargingos pašelpo draugijos. Darbininkas kokioj nelaimėj, ligoj ir senatvėj turi but pilnai aprupintas visuomenės arba valstybės, o ne kokios nors tų pačių darbininkų draugystelės. Tą tikslą darbininkai teip greitai atsieks, kaip jie greitai susispraus, susivienys ir politikos keliu eis prie jo.

LSS. šitą susipratimą platina ir dėlto ji naudingesnė už susivienijimus, kurie tik posmertines išmoka. Tautiškasis susivienijimas tegyvuoja, ypač, jeigu jis nemandžioja laisvės ir demokratizmo pamatų; bet šimtą kartų tegyvuoja socialistų susivienijimas!

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomiškoji kova.

(Tąsa).

PERŽIŪRĖKIM mūsų Haifeldo programą, ekonomišką vos reikalavimus reikia perkratinėti pirm visko iš istoriško žvilgio. Būtų nenuosekliai, jeigu mes čionai paminėtus reikalavimus panorėtume saikuoti dabarties saiku. Tas programmas išviso turi tik 10 metų, bet jis sutvertas tuo laiku, kuomet mes tik ką atsikratėme nuo anarchizmo ir aiškiai supratome mūsų partijos uždavinius. Kaip tik tuomet užgimė ir vadinamieji sociališki reformatoriai, ir net į ligos apdraudimo įvedimą buržuazikuose rateliuose žiūrėta kaip į didelę sociališkąją reformą (permainą). Tuomi išsiaiškina tas, kad antroje dalyje rezolucijos (kad mūsų programmas susideda iš rezolucijų, tai teip pat išsiaiškina vienu istorišku faktu, apie kurį čia kalbėt ne vieta), klausimui apie darbininkų apdraudimą paskirta tiek daug vietos. «Darbininkų apdraudimas, ten sakoma, — nepajudina abelnai sociališkos uždavinio prasmės». Šiek-tiek juokingai, jeigu programmas, kuris turi pastatyti aiškias vadovaujančias pradžias (principus), užsiima nepastovaus būdo aiškinimais. Programmas turi duot pamatines vadovaujančias pradžias. Istoriskai šitas apsiereiškimas išsiaiškina tuomi, kad įsekmui tuo laiku buvo įvestas priverstinas apdraudimas (apsauga). Kai kurie mūsų draugai, atsimindami da kai-kurių radikaliskų devizkų masinimus, manė, kad reikia neapkęsti to «priverstinumo»; tas, žinoma, buvo teip lygiai be pamato, kaip būtų be pamato neapkentimas priverstinio vaikų mokymo. Mes gi turėjom užtektinai proto, kad galėtume savo taktikoje pasinaudoti ir tuoju priverstinu apdraudimu ir, kaip parodo praktika, toje dirvoje padaryta dideliai daug fiziško darbininkų stovio pakėlimui. Jeigu susirgusieji proletarai gauna ganėtiną paspirtį iš ligo- nių išdo, gerus vaistus, paviešėti kaime; gydytojus-specijalistus ir tt., tai tas viskas darosi ačių tam, kad tą dalyką

paėmė į savo rankas susipratusiejiė socijaldemokratai.

Pirmasis mųsų uždavinys — pastatyt darbininką į tokias sąlygas, kad jis galėtų laisvai ginti savo visokius reikalavimus savo būvio pagerinimui, pasiremdamas savo ekonomiškąja spēka. Todėl, jeigu politikos lauke pirmutiniu mųsų reikalavimu yra agitacijos laisvė, tai ekodomijos dirvoje tokiu pat pirmu reikalavimu yra *susidraugavimų laisvė*. Darbininkui turi būt duota proga susitelkus su savo draugais ginti savo reikalus visais ekonomiškų kovos įrankiais.

Tas mums reikalinga dėlto, kad pavienis žmogus, kaip žinoma, neįstengia apginti savo tiesas priešais viešpataujančiąją šioje gadyneje klesą, o tik susitelkusios tvirtos minių eilės gali apginti tas savo tiesas. Jeigu męs politikos lauke reikalaujame visuotinos rinkimo (balsavimo) tiesos, visiškų sąjungų, susirinkimų ir spaudos laisvės, tai ekonomijos lauke męs reikalaujam visiškų susidraugavimų (koalicijų) laisvės. Anglijoj, Šveicarijoj ir kitose civilizuose šalise toje tiesa pripažinta jau ligi to pat saiko, kaip ir politiškų tiesos. Austrijoj dalykai stovi kitaip. Baigiantės šeštai dešimčiai metų liberališkas ministeris Plener pripažino vieną vieną tarp svarbiausiųjų darbininkų tiesų — koalicijų tiesą. Bet paskiaus, kai pamatė, kokią naudą sau ima iš šitos tiesos darbininkų klesą, pradėjo vartoti kruvinas priemones, kad tik atimti tą tiesą. Išėkmui čionai, kur buržuazijai yra suduodama į pačią jautriausią jos vietą, suduodama į jos piniginių krepšelių, Austrijos darbininkų judėjimo istorija yra pažymėta baisiais tiesų ardymais. Paskutiniaisiais metais to dalyko stovis vidutiniškai persimainė į geresnę pusę, bet ir dabar, kaip tik kiek labiau prieštaravimui apsiereiškia tuojaus ateina policija ir žandarai, ir visi jie išvien su prokuratoriais eina už buržuaziją. Bet da blogiau dalykai stovi Vokietijoj, kur klesų kova dabartiniu laiku igijo kuo aštriausias formas. Kaip tenai buržuazija bijosi darbininkų susidraugavimo tiesos, tai kuoašikčiausiai parodo pasielgimas viešpataujančios Vokietijoj klesos galvos, ciesaoriaus Wilhelmo II, kurs save laiko vietoje parsidavusiojo buržuazijos agento. Jus žinote juk istorija apie 25 milijonus, kuriuos perdavė jam kapitalistų karalius Štumas, kad paskui galėtų iš jo naudotis savo interesuose. Aš jums primenu jo kalbą, kurioje jis išreiškė savo ir valdžios norus, kad darbininkai, kurie atsisako nuo darbo, daro streikus su tikslu iškovot geresnį užmokestį ir abelnai geresnes darbo sąlygas, būtų, kaipo prasikaltėliai, varomi į darbo namą. Kitas gali pamislyt, kad šitas tiktai prakalbos karštyje netyčia pasakyta, ir nė jis, nė buržuazija už tai negali atsakyt. Bet tąjį kitaip pertikrįs nesenas sūdo nuosprendis Dresdene, kur keli žmonės liko nubausti išviso 63-jiems metams pataisos namų ir kalėjimo ir ne už koki-nors politišką prasikaltimą — nors paskiaus stengėsi priduoť tai bylai politišką būdą, — o tiktai už tai, kad jie apmušė meisterį, padėjusį savo gspadoriui išnaudoti darbininkus. Pešasi, kaip žinoma, ir labai svarbųs ponai, bet kad už peštynes nubaustų 63 metais pataisos namo, tai atsitikimas vienatinis istorijoj. Ir tai juo įstabiau, kad kiti žmonės, kurie ne tik mušėsi, bet net užsimušė, — atsiminkite leitenantą Briusevitz'ą Vokietijoj, kurs užmušė žmogų, neva savo aficierišką garbę gindamas, — ne tiktai ką labai menkoms bausmėms buvo nuspręsti, bet net po poros sąvaidų jiems buvo dovanta. Aišku, kad tas biaurus nusprendimas yra tik pasekmė didelės neapykantos prieš darbininkų klėsą, o teipgi ir išrokavimas — visokiais įnagiais sukliudyti josios ekonomišką atgimimą.

Prie to viso aš turiu pasakyt, kad ir męs, socijaldemokratai, laikui bėgant pradėdame vis su didesne abižione žiūrėti į streiką, kaipo į kovos pragumą. Tai paeina, suprantama, ne iš baimės prieš mųsų nevidonus, o tik iš šios priežasties: proletarijato organizacija (vienijimasis), gamtiškai, veda paskui save buržuazijos organizaciją. Nekalbant jau apie tokias šalis, kur valdžia kovoje darbininkų su buržuazija stovi visados paskutinės pusėje, bet net An-

glijoj, šalyje, kur ekonomišką kova eina be valdžios įtekmės, kur valdžia, jei ir išimaiso į tą kovą, lošia tik nesikarščiuojančio trečiojo teisėjo ir taikytojaus, jau jeigu sykį buržuazija sulyginamai teip organizuota, kaip ir proletarijatas, tada streikas yra dalyku didelio riziko ir neužsitikimu; tą keletas metų atgal prirodė mašinadirbių darbininkų streikas su reikalavimu 8 valandų darbo dienos. Reikia prie to turėti atmintyje, kad ta organizacija buvo viena stipriausiųjų visam sviete, ir kad streikininkai gavo paspirtį iš viso tarptautiškojo proletarijato. Atsiminkite tiktai tas sumas, kurias jiems siuntė iš Vokietijos, iš Austrijos ir tt., ir vienok streikas nepasisekė.

(Toliaus bus).

Vaiku darbo uždraudimas.

PIRM penkerių metų buvo įnešta į Pensylvanijos valstybės tarybą reikalavimas, kad būtų uždrausta priiminėti į darbą vaikus lig 14 metų senumo prie viršutinių anglies darbų, ir iki 16 metų po žeme. Vėliau, išėkmui 1905 metais, tas įnešimas tapo patvirtintas. Vienok tas nutarimas mažai buvo kur teisėpildomas. Šiomis dienomis Pensylvanijos valstybės darbo apžiūrėtojas praneša visiems 9-to skyriaus inspektoriams, kad būtinai turi laikytis tų tiesų. J.E. Roderick sako: «Noriu atkreipti jųsų atydą ant teisingų reikalavimų piliečių, buvusių I ir II sesijoje 2 gegužio 1905 m. be pasipriešinimo vienbalsiai užtvirtintam akte: parrisamdanti vaikai apie kašyklas (mainas) ar kasyklose negali būti priimami į darbą, pakol nepasieks pilnai 14 ir 16 metų. Čiagimiai vaikai būtinai turi turėti paliūdijimus, vaito (squire) išduotus, su parašu tėvų, ar globėjų, apie pilnumą jų metų; vaikai ateiviai, neturinti jokių globėjų, turi parūpinti liūdijimus (metrikus) iš savo gimtos šalies; duoti jiems 30 dienų laiko, nepristatant metrikų, turi būt prašalinti iš darbo. Jeigu darbdavys nenorėtų prašalinti nepilnamečius vaikus, reikia būtinai pranešti mėnesiniam raporte į valstybės briurą!»

Bet inspektoriams nėra pasakyta, ką jie turi daryti su tais visais vaikais, kurių nuo 7 lik 14 metų randasi 5 nuošimčiai, dirbančių aplink kasyklas ir kasyklose. Ar jiems duoti maistą ir drabužį ir iškur imti tą viską, ar paleisti valkatomis į svietą, siųsti į Chicago į Armoro Co. mėsinycias, kaip medegą... Juk jeigu uždraudžia vaikams dirbti, tai turėtų uždrausti ir badu mirti. Kokios tai geros Amerikos tiesos: netrokšta vaikų procios; bet jos trokšta tik jų prapulties.

Matot, broliai darbininkai, kokius smarkius ir mokytus vyrus męs išrenkam į valstybės tiesų tvarkytojus. Ar ne laikas suprasti mums ir, kaip nueinam prie balsavimo skrynūtės, nepamiršti papabriešti kryžiuką už darbininkų partiją, kuri stovi ant baloto, kaipo Socialist. Tie išrinkti vyrai sutvarkys tiesas, pasirūpįs pirmiausiai apie vaikų likimą, o paskui uždraus kompanijoms išnaudoti jų jaunas spēkas.

Vienturtis.

Eiles.

Parešė Dilgeljukė-Kovaičiukė.

Ei, Broli! Ei, Drauge!
Nebuk tamsos raugė!
Išlįskie iš jo ir kovok,
Ir «Kovą» skaityk—pardavok!

I DRAUGES AMERIKIETES.

GARBIOS draugės lietuvaitės! Męs gyvenam šioj pasaulėje drauge su visais žmonėmis, bet ar tėjiam, kas dedas šioj pasaulėj su mumis ir drauge su visa darbininkų luoma. Jeigu tėjiam, tai matom, kaip po visą apskritai pasaule, po visus kraštus kruta, bruzda prispausti darbininkai, jieško geresnio savo būvio, visoms pajiegoms bando atsispirti prieš sloginantį kapitalą. Žiūrėkit — Rusioj kokia kova iškilo: ten liejas kraujas, žūva kovojantieji už laisvę. Ak, laisvė! kokia tu brangi, kas tavęs netrokšta, kas prie tavęs neitū?! Teip ir męs, garbios draugės, trokštame laisvės, norim ją turēt ir naudotis. Bet ar daug kuom prisidėjom prie jos atgavimo, ar daug ką iki šiol nuveikēm dėl tos brangios laisvės? Su gėda ir liūdna širdžia turiu prisipažint, jog niekuom neprisidėjom prie to iki šiol, o gal labai mažai, jei tik nebuvom jos slopintojoms... Peržiūrėkim: atitrūkus nuo kasdieninio darbo, vienintėlis mūsų užsiėmimas yra lankymas bažnytėlės arba teip draugiški su moterėlėms pasikalbėjimai, kurių čionai nē rašyti negalima, nes reiktų ausis užsikimšt... O į bažnytėlę nuėjusios da aršesnio ko prisiklausome nuo mūsų kunigėlių... Viešpats Jėzus prisakē skelbti tarp žmonių mokslą meilės artymo, atmint ant biednų pavargėlių. Bet mūsų kunigėliams tas visai nerūpi, jiems tik rūpi kaip ilgiau užlaikyti dabartinę tvarką, kurioje jie gana gerai turisi. Nerūpi jiems vargdieniai, kurių šimtai krinta iš bado. Apie tai jie visai rodos nē nežino ir nenori, kad ir kiti dasižinotų — draudžia žmones nuo skaitymo laikraščių ir knygų, nuo to vienintelio kelio vedančio mus prie apšvietimo ir laisvės, kad primanytų, rodos, žmonėms akis išbadytų, kad jie nepraregētų, kad tik nepamatytų, kas žmonioj dedasi; vietoj skelbti meilę, kaip atsistos sakykloj, kaip ims keikt, kaip ims šaukt ant žmonių visokiais žodžiais, kad net šiurpuliai pakrato. O apie kolektas kaip pradės, tai ištisas valandas aiškina, bet kaip reikia evangeliją perskaityt, tai per greitumą žodžio nosuprantī. Už tat neįstabu, kad klausydamos mūsų dvasišku tėvelių tokių pamokinimų ir moterėlių patirimų, iki šio laiko niekuom neprisidėjom prie pakėlimo apšvietimo ir laisvės. Bet kaip tik priešingai tam — parėję su apkvaitsioms, apsuktoms galvoms nē kiek nesigriebiam prie skaitymo laikraščių; ne tik pačios neskaitytom, bet da ir kitus stengiamės palikti tokiais tamsiais, kaip męs pačios. Ir pasidėkvojant mūsų įkalbėtojams ir mūsų pačių tamsumui, męs stojam skersai kelio mūsų broliams kovojantiems už laisvę. Apšaukiame tuos «ciilikus» bedieviais ir kitokiais blaورياis vardais, nors jie ištikros širdies pasišventę dirba visos žmonijos labui, drauge ir mūsų pačių gerovei.

Ištikro, brangios lietuvaitės, gėda mums, gėda teip apsileisti, gėda mums pasirodyt, kaip ir išgamoms kokioms. Rodos męs neturim nē proto nē jausmų. Ar-gi ištikro teip yra. O ne, mielos draugės, mūsų protas sveiks, gražus, mūsų jausmai gyvi, tik užmige amžinai. Savo protą męs išdirbkim ir duokim jam veik, savo jausmus sužadinkim ir pradėkim jaust. Jaust savo, drauge ir mūsų visų brolių skriaudas. Ir stokim prieš jas drauge su visais darbininkais, nes ir męs gi esame darbininkės, męs drauge su vyrais dirbame kapitalistų troškiuose dulkėtuose pabriuose ir ne mažiaus esame skriaudžiamos, jei nedaugiaus. Brangios lietuvaitės, nepasilikim nors ant toliaus tais piktšaisiais darbininko pasikėlimo ir jo išsilinosavimo. Bet pagelbėkim jiems. Tat stokim visos draugės į visasvietinę darbininkų sąjungą. Stokim po raudona socializmo vėliava ir kovokim už savo ir visos žmonijos tiesas. Socialistai mums pripažįsta lygias su vyrų tiesomis, tai nesilikim nuo jų, bet stengkimės įgyt ir turēt tas tiesas. Su paskutiniais žodžiais, mielos draugės, veliju jums nuo širdies skaityt kuodaugiausia laikraščius ir naudingas knygas; neapleist to vienintelio mūsų kelio, vedančio

prie apšvietimo, nes tik per skaitymą męs galim ką dasižinot, prasilavint ir pasikelt ant aukštesnio laipsnio civilizacijoj. Tą patį ant savęs gana gerai esu ištyrus, neesu buvus mokykloj nē vieną dieną, buvau tokia pat laisvės priešas kaip ir daugumas mūsų seselių da yra; bet ačiu gerų draugų patarimams, šiandien tuom nēsu. Pamačiau, kur teisybė ir stengiuosi atsisteist už padarytas klaidas ir nē už jokius pinigus negriščiau į aną ūkanotą praeitį... Tai matot kokią galybę turi skaitymas laikraščių, mokslas.

Dėlto draugės su visoms susipratusioms moterims ir merginoms šaukiu: Lai kyla tarp mūsų susipratimas! Lai gyvuoja mūsų meilė, lygybė, brolystė! Lai išnyksta puikybė ir tamsumas!

Mylinti Teisybę.

Kaip kunigai bijo socializmo.

« Karė už laisvų diskusijų tiesas prasidėjo pirm trijų šimtų metų. Tai yra pepaliaujanti imtynė progreso su reakcija. Žodžio laisvė ir spaudos laisvė, tai vieškelis civilizacijos ir laisvos religijos», — sako Charles Emory Smith, redaktorius laikraščio «Philadelphia Press».

« Kapitonas ir klebonas yra artymi draugai, laisvės vanagai, abu gina vienas kitą.»

Philadelphia, Pa., 1-mos LSS. kuopos draugai neseniai pradėjo nedėldieniais pardavinėti laikraščius «Žariją» ir «Kovą». Parduvinėjome visokiuos lietuvių susirinkimuose, kur tik proga buvo, teipgi ir prie bažnytėlių ant gatvės, kur žmonės eidami iš bažnyčios labai smagiai pirkdavo, teip, kad ant gatvių kasnedėlia parduodavom tarpe 50–100 ekz. abiejų laikraščių. Patėmijo tuojaus garsus reakcionierius ir tvarkos ardytojas kun. J.Kaulakis ir pirmiausia pradėjo siundyti savo parapijonus ant laikraščių parduavėjų. Tie, kaipo dievobaimingi žmonės, akiai klauso kunigo paliepiamo, pripuolė prie mūsų, pradėjo visai mus bauginti, sakydami: «Kunigėlis nenor, kad jūs čia pardavinėtumėte bedieviškus laikraščius, liepia eit šalyn iš čia». Tas dievobaimingasis žmogelis, matydamas, kad męs jo bauginimų nesibijome, nubėgo atgal prie kunigėlio.

Nepoilgam atbėgo kitas gązdėdamas, kad suareštuosią ir tt. Męs jiems atsakėme, kad jokių areštų nebijome, niekam blogo nedarome, o gatvė yra publiška vieta, ant kurios yra valna vaikščioti ar stovėti teip jiems, teip ir mums, yra tie patys įstatymai. Matydamas, kad ir bauginimas nieko negelbsti, užsiundė vaikais, tais, kurie prie mišių tarnauja. Kaip angliška patarlė sako: iš mulo nieko daugiau nesitikėk, kaip tik įspirt. Teip ir iš šitų vaikėlių nieko daugiau negalima buvo tikėtis, kaip tik to, ko jie yra mokiniai. Lankydami kasnedėlia bažnytėlę, prisiklauso visokių nedorų žodžių iš burnos kunigėlio, tai ir ant mūsų užslūsti, atkartodami kunigėlio žodžius, ambrijo, pludo visokiais žodžiais; kiti juokėsi, kad vaikai bėgo į kleboniją atsinešti supuvusių tumeičių ir mus mesti ir tt. Bet ir tas mus nenugązdino, męs sau ramiai stovėdami ant gatvės pardavinėjom laikraščius, visai neklausydami, kas ką sako.

Kunigas J. Kaulakis užkvietė policiją.

Rugsėjo 15 d. žmonės, kurie lanko bažnytėlę pasakojo, kad kunigas tą nedėlią turėjo «extra» pamokslą vien tik ant socialistų; visokiais žodžiais niekino, keikė socialistus ir jų laikraščius, teip kad net tikrieji jo parapijonai išėję iš bažnyčios stebėjos: «Ar gi jau jis neturėjo ką daugiau sakyti?... Tarp ko kito pasakęs, kad jau jis (kunigas) apskundęs socialistus policijai ir jau jie daugiau nepardavinėsią laikraščių. Teip raminos pats save ir parapi-

jonus. Tą nedėlią per visą dievmaldystės laiką du policijantai pas bažnyčią stovėjo ir saugojo, kada ateis tie nelabėliai socialistai pardavinėti laikraščius. Bet nelaimė, kad mes nieko nežinojome apie tokius kunigėlio sudarytus plenus, kaip ir tyčia tą nedėlią nuvažiuome pas kitą lietuvišką bažnyčią šiaurinėj pusėj miesto, tokiu būdu visi plenai surengti ant mūsų galvos, nuėjo šun ant uodegos.

Šnipai reikalingi Amerikoj kunigams, kaip Rusijoj caro tarnams.

Rugsėjo 22 d. žinodami, kad jau esame policijai apskūsti, bet nesijauzdami savyje nieko blogo, matydami kaip visi kiti: anglai, žydai, vokiečiai ir kitos tautos pardavinėja visur laikraščius, net pas tą pačią J. Kaulakio bažnyčią vaikai kasnedėlia pardavinėja «Žvaigždę», tai ir mes ejome prie bažnyčios su laikraščiais. Neėjome visai arti bažnyčios, tiktai ant kampų tos gatvės kur bažnyčia stovėjom. Nuėję, da nepasibaigus pamaldoms, radome tris šnipus saugojant mus, kada ateisime; pamatęs mus atėjus su laikraščiais, vienas tų šnipų tuo nubėgęs atvedė policiją, tik ką žmonėms pradėjus iš bažnyčios eiti laukan. Tai mane, drg. A. Baltrušaitį ir vieną bažnytinių, kuris su kunigo leidimu dalino kokios ten draugystės baltaus apgarsinimus, nuvedė ant «pakūtės». Tą, kurį policija per apsirikimą paėmė, tuojaus išleido, — ant rytojaus sakėsi, kad kunigas Kaulakis jį išleido, — o mus laikė iki 6-tos valandos vakaro, kada vienas iš draugų pašaukė anglų socialistų organizatorių E. H. Davis. Šiamjam pakalbėjus su magistratorium, mus išleido be jokios kaucijos iki panedėlio rytui.

Policija ir magistratorius laikė kunigo pusę.

Panedėlio rytą, rugsėjo 23 d., magistratorius atėjo į policiją nuspresti kaltininkus. Pribuvo ir mūsų skundikas, kuris policiją ant mūsų užvedė. Užklaustas magistratoriaus, kas tame laikraštyje yra parašyta už kurį jis mus skundė; jis atsakė, kad tame laikraštyje («Žarijoj») viskas yra rašyta vien tik priešais tikėjimą ir bažnyčią ir jie atėję pas bažnyčią pardavinėti laikraščius, «kelia revoliuciją!» (suriko jis balsiai). Tada priėjęs vienas policemonų, pradėjo kalbėti, ką jam kunigas sakė: «Man kunigas sakė, kad tuose laikraščiuose rašo viską priešais tikėjimą ir atėję pas bažnyčią tuos laikraščius pardavinėja su tikslu — išgriauti parapiją. Žmonės jų laikraščius nenori skaityti, tai jie per prievartą (!) žmonėms juos bruka, užpuola ant žmonių, daro netvarką» ir tt.

Magistratorius, matydamas, kad policistas laiko kunigo pusę ir už kunigą kalba, provą nukėlė ant kitos dienos, o nuo mudviejų pareikalavo po \$100 kaucijos. Mes nebuvo ant to visai prisirengę, netikėjome visai, kad būsime kaltinti už pardavinėjimą laikraščius, tai neturėjom po ranka nė žmogaus, kuris už mus kauciją užstatytų. Nieko nelaukus nugabeno mus į Moymensing kalėjimą. Draugai buvo išėję į darbą, tai nebuvo kam parūpinti kauciją, tik vakare buvo surastas žmogus, iš anglų socialistų, kuris užstatė kauciją; buvo jau 10.30 valanda vakaro, kada mus išleido iš «siminarijos». Bet jau kaucija už mus buvo padidinta: iš-ryto buvo reikalauta tiktai po 100.00, o jau vakare reikėjo net po \$500. Dalykas buvo tame: magistratorius, airis ir geras katalikas, išryto da nieko nežinojo, kame dalykas, tai ir kaucijos mažos reikalavo; vėliaus, kada susižinojo su kun. J. Kaulakiu padidino kauciją visai mums nedavęs žinoti. Amerikoj yra tiesa reikalaujanti «Free trail» (laisvo teismo), t. y. kiekvienas toksai kaltininkas turi gauti tam tikrą progą, pasirūpinti kauciją, pasijieškoti liudininkus ir kitokius davadus reikalingus tokioj byloj... Mums to visai nebuvo leista. Utarninko rytą stojus mums prieš magistratorių, iš skundėjų nė vienas nebuvo; tik magistratorius tiek pasakė: kunigas Kaulakis šiandien nepribus, jis žadėjo rytoj pribūti, tai prova reikią perkelti iki rytoj. Da anglų socialistų organizatorius norė-

jo tame reikale kalbėti, bet magistratorius aštriai atsakė, kad niekam neleis kalbėti, kaip tik advokatui. Iš to aiškiai pasirodo, kad kunigo, magistratoriaus ir policijos, buvo sutarta, kad byla nuo vienos dienos perkelti ant kitos, o tai dėlto — viena — kad iš mus išgauti kelis dolerius, o antra, — kad po kalėjimą ilgiau tampyti. Bet nabagai apsiriko; tą dieną kauciją turėjome po ranka ir į kalėjimą jau mūsų negalėjo įkišti.

Kaltė mūsų tapo permainyta.

Pasakius magistratoriui, kad jis niekam daugiau neleis kalbėti, kaip tik advokatui, pasirodė, kad mums yra reikalingas advokatas, kurį tuojaus pasamdėme, kad apgintų mus nuo dvasiško tėvelio ir visos šaikos. Advokatas atėjo pas magistratorių ir pareikalavo mūsų bylos kopijos; magistratorius pamatęs advokatą nusiiminė ir užsigynė, kad nė jokios kopijos neturįs ir negalįs duoti. Magistratorius atsakė teip: jie visai nėra skūsti, juos paėmė tiktai policija ir yra kaltinami «for breach the peace» (už tvarkos arba ramumo ardyumą). Mes buvome apskūsti už pardavinėjimą laikraščius, bet pagal valstybės tiesas, nedėlios dieną nieko negalima skūsti nė areštuot, išskiriant tvarkos ardytojus. Tokiu būdu magistratorius buvo priverstas permainyti mūsų kaltę, antraip būtų pakliuvę į sūdą patys mūsų skundikai ir policijantai, kurie mus areštavo! (Da ir teip nežinia, kaip su jais bus, jeigu 1-mos kuopos draugai pritars varyti bylą tolyn už bereikalingą ant mūsų užpuolimą).

Kunigo šalininkai ir policijantas neteislingai prisiekė ir melagingai liudijo.

Seredoj, rugsėjo 25 d. magistratorius matė, kad jau bylą su mumis turės užbaigti. Į teismą pribuvo tris liudininkai iš kunigo pusės ir vienas iš policijos, kuris mus areštavo. Pirmiausia tapo prisiegdintas policijantas. Užklaustas, kurioj vietoj jis mus rado kada areštavo, atsakė, kad prie pat durų bažnytines tvoros, užstojus taką žmonėms išeiti. Toliaus buvo klaustas, ar mes kėlėme kokį ergelį, ar darėme sumišimą; to jis negalėjo prirodyti, vien tik rėmėsi ant to, ką jam kunigo tarnai sakė.

Toliaus klausinėjo prisiegdintų kunigo liudininkų. Pirmiausia užklausė to žmogelio, kuris ant mūsų pašaukė policiją, kuris jau nedėlios dieną nuėjęs į policiją prisiekė, kad mes verti esam areštavimo («Charge of Complain»). Užklausė, ką mes blogo darėme pas jų bažnyčią. Atsakė kad, jie pardavinėja anarkistiškus laikraščius, kurstančius žmones priešais tikėjimą ir teip toliau. Magistratorius turėdamas rankoj «Žariją» (N. 7), duoda jam ir prašo, kad parodytų, koks straipsnis yra toks bausis, prašė jo, kad paskaitytų; jis atsisakė, kad visai sakityt nemokąs. Tada net ir pats magistratorius pradėjo juoktis ir klausė jojo: «Tai ką tu žinai, kad tas laikraštis blogas, jeigu tu skaityti nemoki?» — «Tai kiti man sakė», atsakė sugėdintasis. («Daugiausia šventi yra tie, kurie mažiausia mato»).

Kiti du liudininkai liudijo panašiai pirmutiniui.

Nors tą dieną nė vienas mudviejų nebuvo arti bažnyčios, tik ant gatvės kampų stovėjome, visi jie prisiekė ant švento rašto (biblijos) rankas padėję ir melagingai liudijo, kad mus suareštavo pas pačias bažnyčios duris, kad buvome užstoję kelią, kad negalėtų žmonės praeti, kad buvome atėję pas bažnyčią sukelti mums ty nes, jie liudijo kad mūsų būta atėjusių visa gauja, gatavai prisirengusių prie muštynių ir tt.

Bet mūsų liudininkai prirodė, kad tokių biaurybių iš mūsų pusės visai nebuvo, kad mes visai artyn bažnyčios nėjome ir jokio sumišimo nekėlėme.

Magistratorius, matydamas, kad pagal tokius melagingus liudijimus, liudininkų davadus mus negalima nubausti ir jokios bausmės neuždėjo, bet kad įtikti kunigėliui, uždraudė toliau pardavinėti laikraščius. Kad būtų užlaikytas jo prisakymas, mums reikėjo pastatyti po \$500 parankos. Tuomi byla iš skundėjų pusės užsi-

baigė.

Kas kėlė netvarką ir ką reikėjo areštuoti?

Męs nemislydami niekam jokio blogo daryti, ramiai sau pardavinėjome laikraščius, žmonės juos pirkto ir skaitė. Jeigu kilo koki ergeliai ar netvarka, tai ne iš mūsų pusės ir ne mūsų tame yra kaltė. Tą visą nepakajų sukėlė kunigas Kaulakis, siundydamas žmones ant socialistų ir laikraščių pardavinėtojų; jis tik per pamokslus keikdamas visokiais žodžiais kurstė ramius žmones ant mūsų. Jeigu buvo reikalas ką areštuoti už laužymą tiesų ir kėlimą netvarkos tai reikėjo areštuoti kunigą su jojo šalininkais ir melaginiais liudininkais.

Kunigas J. Kaulakis pildo popiežiaus paliepiamą.

Neperseniai Pius X išleido aplinkraštį į katalikiškas bažnyčias, prisakydamas kunigams, kad saugotų žmones nuo skaitymo raštų, neprielankių katalikiškai bažnyčiai.

Matyt kun. J. K. karštai pildo popiežiaus neišmintingą paliepiamą; visai užmiršta, kad jis gyvena toj šalyj, kur yra laisvė žodžio ir spaudos. Peržengęs laisvės tiesas pats gėdisi prieš žmones pasirodyti. Reporteris laikraščio «The North American», per keturias dienas tyrinėjo šitą dalyką, norėdamas ištirti, kame yra kaltė, po kelis kartus kasdien ėjo pas kunigą J. K., vis jo namie nerado, tik kunigo gospadinė labai socialistus išbarė prieš reporterį. Reporteris tyrinėdamas perėjo visus namus apie lietuvišką bažnyčią klausinėdamas, ar nebuvo nedėlioj kokių muštynių ar barnių pas bažnyčią, kada mes tapom areštuoti. Visi pripažino, kad nieko panašaus nebuvo. Ant tos gatvės tiktai viena kunigo gospadinė «matė», kad mes darėme «ermiderį».

Ar gal kunigas uždrausti mums pardavinėti laikraščius?

Visi žino, kad Amerikos tiesos leidžia kiekvienai ypatai laisvai rašyti ir kalbėti, neklausiant ar kiti raštai bus anarkistiški ar monarkistiški, tikėjimiški ar priešingi tikėjimui. Niekas negali uždrausti tokius raštus spauzdinti, nė pardavinėti.

Bet, be šitų, yra įstatymai įvesti 1794 m., vadinami «Blue Law» («mėlyni įstatymai»), užginanti nedėlios dieną dirbti už pinigų. Įvedus šituos įstatymus, iš visur kilo didelis protestas, ir jie pasiliko tiktai ant popieros ir niekados nebuvo pildomi. Pagal tuos įstatymus nedėlios dieną negalėtų nė traukiniai, nė elektrikiniai karai gatvėmis vaikščioti, nė pabrikuose darbininkai dirbti, — visi, kas tik nedėlios dieną ką veikia už pinigų, galėtų būti areštuoti ir nubausti net iki \$4.75.

Pasiremiant ant šitų įstatymų galėtų areštuoti ir laikraščių pardavinėtojus, bet to niekados nebuvo ir nebus. Jeigu kunigas J. K. būtų mus areštavęs už pardavinėjimą laikraščių nedėlios dieną, tai tada būtų buvę galima ir kunigą areštuoti, ba ir jis nedėlios dieną dirba už pinigų.

Tai gi kaslink uždraudimo pardavinėti mums laikraščius pakol pabrikuos žmonės lies prakaitą, traukiniai ir gatvių karai vaikščios, bažnyčios bus atdaros ir lups nuo žmonių bereikalingai pinigų kas nedėlia, tolei ir mes galime savo laikraščius pardavinėti kiekvienoj publiškoj vietoj.

P. Dubickas.

Prieš akis.

Tamsioji gadynė pradėjo blaivytis,
Skliantų platumoje šviesa jau matytis;
Matyt ateityje giedresnis bus laikas,

Jau juosius išvydo ir tamsybės vaikas.

Auksinės šviesybės jurė jau patvino
Ir kalvas tamsiausias jau jį apvaisino;
Naujosios gadynės augalai jau želia,
Iš senojo dumblo savo galvas kelia.

Tuos augmenis mes ateityje matysim —
Viskas mums priklausos! — visi tad sakysim;
Laisvės žalumynuos mes tada gyvensim,
Iš priešų didžiausių draugus padarysim!

Tat, jeigu mes norim, kad mums teip pavyktų,
Tai visi sukilkim, kad priešai išnyktų;
Mes kapitalizmą ragožium apverskim,
To — biaurybės vietoj mes laisvę įveskim!

Šliburis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Kanada. Po žinomų azijiečių skerdynių Vancouwer'e prasidėjo judėjimas, kuriam vadovauja gandas: «Kanada kanadiečiams!» Jeigu Anglijos valdžia neaprubėžiuosianti japonų ir kynų ateivystės, tai kanadiečiai atsimes nuo Anglijos. — Kanados vyriausybė gatava atlygint Japonijai \$ 6.000 už japonų skriaudą, padarytą per minėtas skerdynes. Be to norima visus jau čia apsigyvenusius azijiečius išvaryti, kaip tikriejie rusai ir tikriejie katalikai nori išvaryt žydus iš Rusijos ir Lietuvos.

Rusija. Kad valdžia per rinkimus da labiau spaudžia, tai parodo tas, kad net tą atgaleivišką ir valdžiai patarnaujančią Lenkų tautišką sąjungą (Liga Nar.) areštuoja: susivažiavus į Varšavą jos atstovams ir padarius koncertą dėlei 10 metų sukaktuvių, tapo areštuota 69 atstovai.

Apšvietimo ministerija prašalino visus suvaržymus žydų įstojimo į universitetus. Matyt, suprato, kad turtingieji žydai, galinti eiti aukštesnius mokslus, valdžiai nepriešingi.

Garsusis raštininkas anarchistas P. Krapotkin tapo areštuotas Lugoje už tai, kad būk jis su teroristų kuopa užpuolęs ant vieno dvaro.

Vladivostoke, tolimojoj Siberijoje, į trečiąją dumą išrinkta beveik vien socialdemokratai. Į pirmas dumas rinkti tas miestas neturėjo tiesos.

Caras paliuosavo galvažudį Michaliną, darbininką, kurs 1905 m. nužudė revoliucionierių Nik. Baumanną Maskvoje. Baku mieste, Kaukaze, nužudyta Nobelio žibalo dirbtuvių viršininkas Paekendorpf ir policijos pristovas.

Konst.-demokratų partija pastatė jau savo kandidatus į dumą. Tarp jų yra Miliukovas, Rodičevas, Golovin, buv. dumos prezidentas, ir k.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Prasideda bedarbės Butle, Montana. Šešios vario pramonės kompanijos, prigulinčios prie trusto «Amalgamated Company», sumažino darbininkų skaitlių vario kasyklose Butle ir Great Falls'e. Iš 7.112 darbininkų paliko tik 3,570, ir da vis atleidžia. Mat vario išdirbystė susimažinusi jau ant 60 procentų, ir da puolanti žemyn. Dėl tos išdirbystės susimažinimo kasdien bankrutija pirkliai, o darbininkams grėsia didelis vargas. Tai vadinasi krizis. Perdaug pridirbo gerybės, kad negal jos išleisti ir turi sustot

visas darbas, o išdirbiniai — gulēt be naudos. Baisu, kad tai nors nebūtų pradžia didelių krizių.

Telegrafistų streikas, kurs teip ilgai tęsėsi, turbūt šiomis dienomis užsibaigs. Telegrafistų sąjungos prezidentas Small stengiasi prikalbinti darbininkus, kad sutiktų daryt santaiką su darbdaviais per trečiųjų teisimą. Tame teisme prezidentas Roozeveltas būsiąs kaip... padaroma antspauda. Teip kreivai vedami darbininkai, be abejonės — jam «geistini piliečiai».

Sukilimas prieš darbo trustą. Kentucky valstybėje eina karė prieš tabako trustą. Smulkieji ūkininkai, auginant tabaką sukilo ir ėmė naikinti nuosavybę didžiųjų kompanijų trusto, į kurią jie žiūri kaip į neteisybės velnią. Nuostolis skaitosi milijonais dolerių. Tokis pat nesupratimas mat viešpatauja ir Amerikoje, ne tik Maskolijoje, kur kaimiečiai naikina dvarus. Kaimiečiams reikėtų su visais darbininkais susiprast ir per revoliuciją panaikinti privatišką nuosavybę, paimt trustus ir visuomenės rankas, tada išnyktų «neteisybės velnias» ir tokių anarchijų nebūtų. — Reikia atsiminti, kad Kentucky valstybėje didžturčiai, kaip tabako pramoninkai teip ir kiti, darbininkus laiko vergų vietoje, nors vergija jau prieš 40 metų Amerikoje panaikinta.

Priešais Jungt. Valstybių spaustuve. Springfielde, Ill., 24 rugsėjo vietinė Federation of Labor organizacija savo susirinkime perleido dvi rezolucijas. Viena jų reikalauja, kad telegrafų linijos būtų valdžios nuosavybe ir tą reikalą prirodo dabartiniu telegrafistų streiku. Kita patremia Ch. A. Stillings'ą, publiką Jungt. Valstybių spaustuvininką, ir šaukia jį pašėduoti, už tai, kad jis mindžioja aštuonių valandų įstatymus ir laiko «open shop» tvarką, arba neprisilaiko sąjungų tiesų.

Darbininku judejimas svetur.

Montreal, Kanadoje, H. Vineberg & Co. drapanų darbininkų streikas, prasidėjęs apie pusę rugpiūčio, dabar eina prie galo darbininkų naudai: visi beveik reikalavimai yra išpildyti.

* * *

Anglijos Trades Union metinis kongresas arba suvažiavimas, atsibuvęs Bath'e, nutarė sušaukt tam-tikrą konferenciją apkalbėti darbininkų dienraščio išleidimo reikalus. Parlamentiniui komitetui liko nurodyta, kad būsimojoje parlamento sesijoje paduotų reikalavimą visuotino balsavimo vyrams ir moterims.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Rusijos moterų klubas. Visos moterų draugijos, kaip tai: Moterų savyšelpos draugija, Moterų apsiginimo draugija, Pirmeivių moterų partija ir Moterų tiesų lygybės partija — nutarė susivienyti į vieną rusų moterų klubą ir išvien kovoti už moterų tiesų lygumą. Ketinama siuntinėti į visus pakraščius moteris-agitatorės, kurios steigtų tenai klubo kuopas ir rinktų parašus peticijai, kuri bus paduota trečiajai dūmai apie moterų tiesų suliginimą su vyrų tiesomis. Klinbo vyriausioji stovykla bus Peterburge. Klubas pradės veikti spalį mėnesiui prasidėjus.

SANJUNGOS REIKALAI.

Baltimoriečių užmanymas.

Garbūs Draugai! Mēs, 14-tos LSS. kuopos draugai, rugsėjo 20 d. susirinke, tarp kitko pakėlēm klausimą, koku būdu geriausia būt galima varyt agitaciją tarp lietuvių visuomenės prieš balsavimus? Ir paduodam mēs šioji užmanymą: Atspauzdinti tam tikrus agitatyviškus lapelius rajono lėšomis ir prieš balsavimus, kiek galint, išplatinti tarp lietuvių šios šalies piliečių.

Taigi, garbūs LSS. draugai, meldžiam šį mūsų užmanymą paremt, nes tas darbas yra mus šventa priederme.

Mēs matom kaip demokratai, republikonai ir šiaip kitos partijos prieš balsavimus laiko prakalbas, varo smarkią agitaciją, kad tik jų partijos laimėtų. Tat ir mēs, lietuviai draugai, nesilikim užpakaly kitų griebkimės smarkiau prie darbo; kad mūsų tautos ir darbininkų klesos balsai nekliūtų į nagus mūsų išnaudotojams, kiek turint spēkų varykim agitaciją, kad visi mūsų balsai būt naudojami vien darbininkiškai Socialistų Partijai.

Vardan 14-tos kp. sekr. J. Naruševičius.

III Rajono konferencijos protokolas.

Allegheny, Pa., 22 rugsėjo, 1907 m. atsibuvo III (Pittsburg) Rajono konferencija, į kurią suvažiavo sekanti atstovai:

Nuo 6 kp. Pittsburg, Pa.: F.J. Bagočius, J. Kazlauckas, S. Šipavičia, Z. Girstautas, A. Vainorius, A. Busevičia ir L. Verbliudavičia; nuo 50 kp. McKees Rocks, Pa.: S. Kurkis, J. Lukoševičius, S. Miekevičius, J. Staruolis, J. Parčevskis, I. Kotosky ir S. Dilis; nuo 54 kp. Courtney, Pa.: D. Lekavičius; nuo 55 kp. Allegheny, Pa.: P. Kailius, J. Jasieliūnas, F. Žukas, V. Banevičius, J. Stasevičius, V. Gvazdzinskas, A. Valioniškis ir J. Stasevičius; nuo 57 kp. Wilmerding, Pa.: A. Keršis ir B. Kondratavičius.

Pirmininku konferencijos likosi aprinktas D. Lekavičius; sekretorium — F.J. Bagočius.

Nutarimai:

1. Matant neatidėtiną reikalą mašinerijų ir dangiau litarų «Kovos» spaustuvė pašaliniam darbams pradėti, paskolinti iš rajono išdo \$25.00, kuriuos Sąjunga sugražis knygomis arba spauda, savame laike. Teipgi nutarta atsiliepti į visus rajonus, kuopas ir pavienius, idant pasiskubintų suskolinat «Kovai» reikalingus pinigų, apie kurių daugumą (supirkimui reikalingų mašinerijų, stovyklių, stalų, litarų) lai administratorius praneša viešai. Konferencijoj-gi buvusieje delegatai tuoj prižadėjo nusiųsti nuo savęs kaip paskolę sekantieji:

Ignacas Kotoskis, McKees Rocks,	\$ 50.00
Jonas Kazlauckas, Pittsburg,	\$ 25.00
Dom. Lekavičius, Courtney,	\$ 25.00
Alex. Vainorius, Pittsburg,	\$ 10.00
Sim. Šipavičius, „	\$ 10.00
Petras Grigaliūnas „	\$ 5.00

Pinigus draugai pasiųs teip greit, kaip jie išgalės.

2. Matant būtina reikalingumą prakalbas palaikyti ir auginti kuopas, nutarta parengti prakalbas sekančiose vietose: Pittsburg, Pa. surengti apsiēmė J. Kazlauckas; Wilson, Pa. — L. Verbliudavičius, Wilmerding, Pa. — A. Keršis, Homestead ir Brad-

dock, Pa. — B.Kondratavičia, Courtney ir Coal Centre, Pa. — D. Lekavičius, McKees Rocks, Pa. — S.Kurkis.

3. Idant praplatint idėją socializmo tarpo tautiečių, patraukti už \$ 3.00 agitatyvišką lapelių iš «Kovos» ir dalint juos dykai prakalbose.

4. Partraukt 2.50 ženklelių anglų Socialistų Partijos ir kad kiekvienas draugas juos nešiotų.

5. Kuopos turi būtina tuoj sušaukt nepaprastus susirinkimus atlikti referendum kaslink «Kovos» kraustymo.

6. Konstitucijos Komitetas lai pasidarbuoja pabaigt savo darbą ir paduot kuopoms perbalsuoti.

7. Į Veikiamąjį Komitetą (pagal III Sus. nutarymą) nuo III (Pittsburgo) Rajono likosi išrinktas drg. F.J. Bagočius.

4. Padidininui rajono išdo nutarta parengt pokylius Pittsburgo ir Wilmerdinge iki kalėdų.

9. Sekančią konferenciją komitetas turi sušaukti į Pittsburgą iki naujų metų, kada-nors.

10. Į Rajono komitetą likosi išrinkta sekanti draugai: organizatorium J.Parčevskis; sekr. B.Kondratavičius; kasierium A. Keršis.

Konferencija ant to ir pasibaigė.

Vedėjas D.Lekavičius, sekr. F.J. Bagočius.

Veikiamoji komiteto narių atydai.

Draugai ir Draugės, — kurie męs tapom išrinkti į minėtą komitetą, stenkimės susitvarkyt, idant prisėjus laikui

Maksim Gorky.

Rusijos caras.

Interview — Pasikalbėjimas.

(Užbaiga)

Jis uždare akis ir traukė tolyn:

— «Męs paliepėme užmušt» — ne tas! Užmiršau... «Męs mušėme žmones be skaitliaus» — ne, neteip. Prakalbą be popierėlio sunku sakyti!... Priegtam-gi Mums dabar yra reikalinga kalbėt ritmiška proza — ji geriau užtemdo supratimą kalbos, ir priduoda jai aukštumą... O išsimokint tą sunku. Nu... varom toliaus: «Dangaus Valdono užtikimas valdyme žmonių ant žemės — Caras turi but ir aštrus, ir baisus, bet — teisingas. Garsas apie tai, buk Mūsų, Rusijos caro, yra užmušti koki tenai «nekalti» — žinoma — apkalbėjimas. Męs ypatiskai, niekeno neužmušam, Mums nėra kada užsiimt tuo darbu... Caro ranka neturi nė laiko, nė spēkos išnaikinimui žmonių minių. Valstiečius ir darbininkus Rusijoje užmuša kareiviai ir kazokai. Kareiviai ir kazokai, Męs misliname, puikiai mato, kas teisingas, kas kaltas:— užmuštiejie tai jų broliai ir tėvai. Su tarnystės priderme išmušdami savo giminaičius, jie, be abejo, žino, kas turi but užmuštu, kas sužeistu, kas — tik apdaužytu... Ir ant galo, — nekaltai užmuš-

galėtume užimt paskirtą mums darbą. Kol kas, męs nežinom užduoties darbavimuisi, kadangi nēr pagaminita LSS. Konstitucija, vienok greitu laiku tas įvyks.

Todėl kaip tik pasirodys «Kovoj» manō pranešimas, malonėkit duot žinoti man per laišką, žemiau padėtu adrisu, su pažymėjimu savo Valstybės Rajono, ir kelinta konferencija. Tuomet męs plačias pasikalbėsime per laiskus.

II Rajono Veikiamoji Komiteto narys J.Šaltis,
663 W. Fayette str. Baltimore, Md.

Klausimai diskusijoms.

NN Rajono konferencijoj tarpe įnėšimų buvo šie klausimai, kurie kaipo išėiną iš rajono konferencijos rubežių, nebuvo svarstomi konferencijoj.

- 1) Ką turi socialistas daryti, jeigu butų išrinktas į prisiekusiųjų teismą [«jury»], ir sulyg įstatymų, jam reikėtų pasirašyti ant mirties bausmės nusprendimo?
- 2) Ar męs galime laikyti savo Sajungoj tokį socialistą, kuris tarnautų kariumenėj?

J. R.

tas, jis — eina į rojų! Kam čionai rėkti apie žvėriškumus, skriaudas... ir tt.? Ne kožnas gali papult į rojų teip lengvai ir greitai, kaip tikras valdinys Rusijos Caro, Kristaus įpėdinio ant žemės ir pravoslaviškos bažnyčios sunaus... Ir — toliau: šalyj, kur toks didžiausias skaitlius gyventojų, nors butų milijonas užmuštų — tai kas? O Męs per visus darbo metus nuraminimui žmonių pageidimų užmušėme mažiau, kaip pusę milijono... Ir visvien visos Europos laikraščiai šaukia, kad Męs — tyronas, Męs — skriaudikas... Mus socialistai į Italiją neįleido, norėdami apšvilpt... Švilpt Carui? Nejaugi jis koks prastas aktorius? Jūs užmiršote, kaip reblogai Męs lošiamo gero Caro ir Santaikadario rolę, beveik per penkerius metus? Ir visa Europa tikėjo, kad tikrai Męs esame «geras vyrukas»...»

Čia Caras apsistojo, pamislijo valandėlę ir, patraukęs antakius, pasakė:

— Nu, tas bereikalinga... Kaip jis, Mūsų valdinys, turi tiesą peikti darbus savo valdono? Asilas!... Ir kodėl jis čia pastatė daugtaškį? Poetas, o rašybos ženklus stato neteisinaigai... idijotas!.. Toliau...

«Armėnai Kaukaze išmušti rankomis tikrųjų valdinių, totorių? Bet tam atsitikimui buvo priduota paveikslas tautiškos neapykantos ir reikėjp tikėt, kad tas teip ir yra, kad tas — teisybė. Bet kaip galėjo atsitikt, kad armėnai ir totoriai, amžius kruvoj pragyvenę kaip draugai, staigu pasidarė nesutaikomais priešais? Kas čia nesuprantamo? Juk ir žemės drebjimai buna teipgi staigūs... Kada turkų sultanas prispyrė

Korespondencijos.

Chicago, Ill. Rugs. 7 d. vakare atsibuvo lietuvių socijalistų prakalbos ant kertės 33 ir Auburn ave. Buvo pakviestas ir anglas kalbėtojas, katras kalbėjo angliškai. Potam kalbėjo Jančiauskas apie socializmą ir darbininkiską luomą. Toliaus kalbėjo P.Puskunigis apie budą išnaudojimo darbininkų.

Banga.

W.Lynn, Mass. Rugs. 2 d., «Labor Day» čionai atsibuvo muzikališkai-literatiškas vakaras, arba koncertas, parengtas vietinės 61 kuopos LSS. Vakaras traukėsi apie 5 valandas. Jame dalyvavo kuopos: Worcesterio, So. Bostono, Lawrence ir kiti pavieniai draugai. Programas buvo toks: Įžanginė prakalba, solo marseletės dainavimas, solo ant smuiko, monologas, dek'iamacijos, įvairūs satyriški perstatymai: Velnias ir kazirnikas, Velnias, sluginė, raštininkas ir jo moteris, Velnias ir popas; vyrų choras dainavo «Keršto Audra»; lekiuojanti pačta. Publika apdovanojo garsiais delnų plojimais visus tō programo išpildytojus, bet draugė Zubienė ir R.Kentras labiausiai sujūdino žmones savo deklamacijomis. Vaka-

kurdus ir savo kareivius, kad išnaikintų armėnus, tai jų išnaikino dešimtis tukstančių, o sujūdimo buvo mažiau... — Pamišykite – nu, kur čionai teisybė? Žydus išmušė? Bet – juk gi ne visus! Ir paskui: žydų mušimo priežastis guli krikščionybės progrese. Pažinę save esant Kristaus ir pravoslavų bažnyčios vaikais greičiausiai pradeda naikinti žydus už tai, kad jie nenori pripažinti Kristaus mokslo teisybės apie mielaširdystę ir visų meilę. Tai yra aišku kožnam, kas tik ne socijalistas. Krikščionybės idėją per ilgus metus auklėjo žmonėse činovnikai, šnipai ir popai, ir vot – ta idėja išduoda savo vaisius... Prie ko čionai Męs? Da aštrūs raštininkėliai Mus kaltina už kruvinąją dieną... devintą Sausio»...

Caras toliaus užtylėję ir, perskaitęs šnibždu keletą eilučių, su nepasikakiniimu patėmijo:– Jis vėlei neišlaikė ritmo... koks nemandagumas. Tą reikia pasižymėt. Ar neturi tamsta paišiuoko? – atsigrėžė jie į mane, bet tuojaus sušuko:

– Nereikia! Nereikia! Rankas!.. Nejudinkite rankų!

Kalbos ritmo klaidą jis nagu pabriežė ant popierėlio ir traukė tolyn:

«Bet apkaltinti už tą Carą»... Gm!.. Bolvan! – «už tą darbą – protingas žmogus neturi. Męs – Caras. Ir jeigu Męs liepiame šauti į žmones, tai reiškia, kad Męs turėjome šovimui priežastis. O jeigu Męs panorėjom kalbėtis su žmonėmis, tad Męs butume pradėję kalbėtis. Tikimės, kad tai aišku! Žmonės neturi užmiršt, kad Viešpats įdėjo į Caro rankas ne tik lazdą ir valdžią, bet teipgi ir kardą, tai yra štikus ir kanuoles».

ras nusisekė kuopuikiausia. Vietiniai anglų laikraščiai labai gražiai aprašo tą vakarą (nes mat buvo įsiskverbęs reporteris). Svetimtaučiai ikišiol pažinojo lietuvius tik iš sudo. Jų prakilnių darbų nežinojo ir neregėjo bet dabar persitikrino, kad męs nepaskutinę vietą užimam abelnai kulturoje (apšvietime).

Lynne gyvena 500 lietuvių, bet vietinių labai mažai susirinko; už tai iš aplinkinių miestų gerokai aplankė. Sunku man aprašyti, ką turėjo perleisti vietinė socijalistų kuopa. Šioje lietuvių kolonijoje apsigyvenę daugiausia Vilniaus gub. lietuviai, kurie gana tamsūs. Norėjo pražudyti tą vakarą, kad niekas neitų. Čionai yra pora gerų latrų; man gyvenant čia 2 metu teko patirt: jie buvo laisvamaniai bedieviai, po tam paliko aviniais, tai pasirodo tautiečiais, krikščionims demokratams; kitas buvo besiplakęs ir prie socijalistų kuopos. Jie ir čia agitavo prieš mūsų vakarą.

Aukų surinkta 8.70. Pinigai nusiūsta išdin. RRKom.

S.Donila.

Rochester, N.Y. Rugs. 28 d. buvo išleistuvės; Kastanto Skiliaus, mūsų gero draugo, iškeliaujančio į tėvynę. Buvo susirinkę keliolika draugų. Kalbėjomės apie šiandieninį mūsų darbininkų padėjimą ir kaip mums nuo to vargo atsikratyti. Tarpe mūsų draugų buvo ir nesuprantančių ir niekino mūsų kalbas, sakydami, kad mums kapitalistai duoną duoda.

Caras apsistojo ir nuo savęs pridėjo:

– Čia užmiršo jis apie pulemiotus (kulkosvaidžius)... vot pasvaigėlis gyvuolis! Štikus ir kanuoles ir pulemiotus... da...

Tai pasakęs toliaus skaitė:

– «Vartoti šiuos karės ir pakajaus ginklus, Caras gali vartoti kaip Jis nori, tokiu budu devintą Sausio nėra už ką Mums badyti akių. Męs išteisinti visada. Męs, gali but, ir Patys nesuprantame, kam tą dieną iššaudėme tiek daug tikrų valdinių... bet tas, ko nesupranta Caras, yra suprantama Dievui. Caras yra tiktai ginklu Jo šventose rankose, kaip žmogus – ginklas rankose žemės Dievo, tai yra – Caro. Ir viskas, kas kartais yra nepasiekiamas protui Caro, turi but pripažinta už įkvėpimą Dievo, o tas, ko nesupranta žmonės, suprantama yra tik Caro protui»...

Mikalojus II pakėlė galvą, apvainikuotą sunkia kaškietu, atydžiai apžiūrėjo ranką, nusišluostė nuo kaktos prakaitą ir pasakė, suskrabinęs pirštu į popierą:

– Tamsta pamišyk apie tai! Gudrybės Kalnas!.. Męs net Patys negalime čia suimt prasmės... bet jaučiame, kad tas kuopuikiausiai! Kanaliya, parašęs tokią kalbą, bus vidaus dalykų ministeriu, – tamsta pamatysi. Jis dabar da jaunas, bet jau yra užlaikomas prie dviejų senų grapienių ir vienos balerinos, artimos Mūsų rumui... Bet – tamsta nesumislykite pranešt laikraščiams šituos visus plačius išaiškinimus!.. Tas yra Mūsų privatiškas dalykas... girdžiate?

– Jūsų Didenybė, – prakalbėjau aš, – leidžiasi mano

Bet ant galo jie kitaip truputį persitikrino.

Drg. K. Skilius atsisveikindamas pasakė trumpą prakalbą, rodydamas mums darbuotis, kovoti už savo reikalus, ne-eikovoti laiko ir pinigų ant kokių svaiginančių raugalų ir tt. Tada drg. J. Merkuševičius užmanė sumest po keletą centų revoliucijos naudai. Tuo liko suaukauta 4.85. Bet buvo ir tokių, kurie sakė, jog jie renką ant alaus. Gėda, kad tokis neapšvietimas randasi tarp mūsų brolių... Pinigai yra paduoti kuopos organiz. P. Petroniui, kad nusiųst RR. Kom.

Tenbuves.

Cambridgeport, Mass. Darbai eina gerai, bet iš kitur pribuvus darbą sunku gauti. Čia lietuvių yra nemažas būrelis tik ne visi sutikime gyvena; vieni užsiima apšvietimu, o kiti taikosi, kad tik savo draugus apšmeižti kokioms nereikalingoms kalboms. Metai atgal Cambridgeportas buvo labai atsižymėjęs savo aukomis: nebuvo praleista nė prakalbos, nė vestuvės, nė krikštynos, nė varduvės, nė teip koks susirinkimas, kad nebutų surinkta aukų nors vienas kitas dol.; ale šiuom laiku visai aptilo; mat mūsų broliams greit nusibosta. Bet atmintim, broliai ir seseris, kad mūsų broliai dar nenusutojo kraują lieti ir kovoti už laisvę ir savo tiesas, tai ir męs nenuleiskim rankų ir neliaukim šelpę tų kovotojų!

Rugs. 1 d. buvo krikštynos pas F. Kiburį, kur besilinksmindami draugai atminė savo tėvynę ir savo brolius, kovo-

rankos!

— O ar tamsta gali jas judinti?

— Negaliu...

— Nuleiskite jas... Vienok, jeigu nors viena tamistos ranka pasijudįs – išanksto prašome Mums atleisti! – tai Męs panaikįsme tamstos gyvastį! Mūsų gyvybė yra reikalinga Rusijos žmonėms, jie teip brangiai už ją moka!... Pabaigsime kalbą... Kur męs sustojome? Da, vot...

«Vot trumpas surašas Mūsų ramių darbų, kuriuos laikraštininkai išputė iki mieras piktadarysčių Joanno Grozno ir kitų viešpačių, kurių nelaimė buvo tame, kad valdiniai jų nepripažino visos neapglėbiamos valdžios, Viešpaties atsiųstos Carams. Viskas kitas, ką Męs atlikome, neturi vertės ir ne užsimoka primint apie tuos darbus, be kurių Caro valdžia negali but tvirta, žmonės laimingi, ramūs... Teip, pavyzdžiui, laikas nuo laiko reikalinga sušaudyt darbininkus, kad būtų užmušta jų prakeikta svajonė apie darbo žmonių viršininkavimą ant aprupintų ir slinkių žmonių, viešpatystės ramsčių. Valstiečiai reikalauja, kad juos kartais plaktų, arba šaudytų į juos iš šaudyklių. Tas turi juos pertikrint, kad Caras ir apie juos neužmiršta, kad prieš Jojo veidą visi – lygūs! Pirkliai, dvarininkai, dvasiškija, darbininkai ir muzikai Mano demokratiškoj šalyj – visi turi lygias tiesas prieš įstatymus ant durtuvo ir virvės. O Męs turime tiesą tuomi girties, Mūsų kalbą užbaigsime Męs, primindami apie tai, kad tik Dievas, patepęs Carą viešpatavimui, turi spėką teist Jo darbus... Vot ir viskas! Trumpai, stipriai, visiems supranta-

10
jančius už laisvę, ir jų pašelpai suaukavo 3.26. Pasiunčiu į «Kovos» redakciją, tardamas ačių aukautojams.

S. Gričius.

East St. Louis, Ill. Vienas lietuvis hotelninkas ir salunininkas, A. Montvilas, nušovė į smert amerikoną savo salune. Dabar Montvilas tupi kalėjime. Nabašninką žmonės visi teisina buvus nekaltu; salunininkas papildė žmogžudystę per girtybę.

Z. Milius.

Worcester, Mass. Susirinkime jaunumenės pas V. Kupstą, rugs. 10 d. per užmanymą ir pasidarbavimą T. Rubiko ir Onos Kupščūtės tapo surinkta aukų 7.75. Padėka jums, draugai, kad dar nepamirštat brolių šalyje priespaudos ir anų šauksmus jautriai šičionai išgirstat ir šelpiat juos kovoje už laisvę.

M. Dusevychius.

New Haven, Conn. Birželio 30 d. pasidarbavus rajono komitetui, su pagelba vietinės LSS. kuopos draugų tapo surengtos prakalbos. Kalbėjo Antonov ir F. Bagočius teip puikiai, kad publika įkaitusi nesigailėdama aukavo savo centus.

mai... Tamsta atmįsi?

— Teip, – atsakiau aš.

Mikalojus II pakėlė pirštą aukštyn ir pasakė:

— Bet, po to viso pasakyto, Męs visgi esame konstitucionalistas...

Jis atsidusėjo.

— Dėlto kad absoliutiškam monarchai neduoda dabar niekas pinigų... Vot, Męs padarėm pas save parlamentą... N–da! Su tuo galima susitaikyt... jeigu parlamento nariai, kaip Męs prisakėme jiems, karštai tarnaus tėvynei ir nieko nelaukdami padidįs mokestis... Bet jie, rodos, nesupranta savo rolių...

Jis ištrauke iš kur ten da popierėlį ir apreiškė iš jo:

«Kame prasmė tikros konstitucijos? Tame, kad tarpe Caro ir žmonių atsistoja keletas dešimčių žmonių ir visa už žmonių valdymą atsakomybės našta, kuri krisdavo ant monarchos galvos, nuo šio laiko krinta ant tų ponų galvų! Tai turi but tvirtos galvos... ir valkios nugaros. Nes – kada muša per galvą – reikia greitai pasilenkti... Tą Męs žinome...

— Jus apie japonišką špygą priminėte, Jūsų Didenybė? – paklausiau aš.

— Japonija? – pasakė jis pasididžiudamas: – Tegu būtų prie Mūsų pinigų, gera armija ir gabus pulkauninkas – Męs atmokėtumėm tada Japonijai už tą gužą ant Mūsų galvos... Da, teip vot... Duma... Jeigu ji tikisi ir toliaus vesti save teip aštriai, kaip pradėjo... iš jos nebus naudos tėvynei!.. Męs išgainiosime ją durtuvais Mūsų geros gvardijos...

Surinko net 20.90 – pinigų suaukautus skiria pusiau – revoliucijai Lietuvoje, ir išleidimui literatūros.

Vietiniai draugai, matydami taip didį prielankumą revoliucijai, užmanė išrinkti revoliucijos šelpėjų komitetą – kas ir įvyko. Pinigus surinktus per prakalbas tuojaus perdavė naujai išrinktam rev. šelp. kasieriui V. Rimavyčiaui, idant tas žmogus persiųstų pinigus ten, kur visuomenė paskyrė, – literatūrai ir naudai revoliucijos.

Pinigus visuomenė perdavus V. Rimavyčiaus kasdiena laukė, kada įsiųs į vietą, jiems paskirtą, bet tas žmogus su tuo nesiskubino. Keletą sykių užklaustas, kodėl nesiunčia pinigų, jis atsakė, kad laukia, pakol priduos pinigų surinkę kolekoriai (tie kurie po stubas rinko pinigus). Mat tas žmogus geidė sugauti ir tuos pinigus ir sau sunaudoti kaip ir pirmutinius. Mums renkant aukas pas lietuvius stubose, daugelis vis užmėtinėjo ir atsisakė aukauti tik dėlto, kad da buvo pirmutiniai pinigai neišsiųsti. Dabar, kada jau visos lietuvių apgyventos stubos likos pereitos, sušaukėm susirinkimą, kad apkalbėti ir išsiųsti pinigus. Susirinko visas revoliucijos šelpėjų komitetas, tik kolekoriai ne visi. Susirinkime pasirodė, kad tas žmogus V. Rimavyčiaus (kuo visuomenė išrinko kaip teisingą žmogų kasierium), nenori pinigų atiduoti, nori sau pasilaikyti, bet podraug norėdams ir tuos įgauti, kuriuos mes, merginos, surankiojom. Kad nesiųsti pinigų, tai prie mūsų kasieriaus pristoję ir revoliucijos šelpėjų komiteto pirmsėdis, S. Savickas.

— Bet, Jūsų Didenybė, žmonės... – pradėjau aš. Jis pertraukė man kalbą, pakeldamas pirštą aukštyn, ir ištraukė da poperėlį iš po kašketos. Jis buvo prikimštą popiergaliais, kaip paršiukas koše.

— «Žmonės tai vaškas Caro rankose – ir tiek! Priešais žmones, kurie pasidraus stoti pagalbon Dumai, pas Mus yra tikri valdiniai, kurie parodys Mums savo atsivavimą Carui... Totoriai jau yra pagadinti po įtekme piktų mums putimų... bet pas Mus da yra kalmukai, baškyrai ir kirgizai... Reikia jiems tik pavelyti ir jie pradės ir deginti, ir plėsti, ir mušti ne blogiau už kazokus. Tas visakas priims paveikslą netikėtai iškilusio piktumo tarpe tautų ir duos tiesą Mums pasakyti Europai: «Kada Mes buvome neaprubėžiuotu monarcha – Mes savo tvirta ranka mokėjome sulaikyti laukinius apsireiškimus, o konstitucija atleido apinasrį – ir vot, žiūrėkite, prie ko veda laisvė, kurios visur ir visada trokšta vieni buntovščikai!» Iš čia – prastas ir aiškus išvedimas: Rusija yra per daug neišlavinta, nekultūriška ir laukinė europieškoms valdymo formoms, ji gali gėrėtis tik po ploščium Caro, kurio rankose visa valdžia... Pakol yra tikėjimas į Dievą, tolei Caro absoliutizmą visados prirodys, pakol yra laukiniai žmonės – Caras mokės ir palaikyti ir parodyti savo valdžią...»

Jis nutilo, trumpai nusišiepė prieš mane ir pasakė:

— Mamaša ir Pobiedonoscevas – jie puikiai išmokina Mus cariskai galvoti! – Prie to da Mums pagelbės... didie jie kunigaikščiai, dvaro tarnai... o kiek gubernatorių, činovnikų, vagių, žmogžudžių, šnipų prie konstitucijos paliks be

Matai jie ten turėjo kokį privatišką savo naudai biznį, o vienas iš jų daugiausiai pinigų sugrobes, jiems neduoda, tai jie nori užtai pasilaikyti sau pinigų visuomenės suaukautus.

Draugai! rinkdami žmogų dėl tokių dalykų rinkit teisingus, o ne kokius egoistus, kurie parigvėšę ant svetimo cento.

Mes merginos, kurios surinkom pinigų, vaikščiodamos po stubas, kasieriui nedavėm (nes baisu, kad ir tie nežutų), bet pačios pasiunčiam centrališkam rev. šelp. komitetui, todėl meldžiam idant pasiųstų Lietuvos Soc. Dem. Partijai, naudai revoliucijos, nes visuomenė aukaudama tam tikslui skyrė. Skaitlių pinigų ir vardus aukautojų, meldžiame pargarsinti laikraštį «Kovoje», visuomenės žiniai.

Sekretorius *M. Savickiūtė*,

Kolekoriai *A. Daukšūtė, E. Savickiūtė*.

DARBININKO KRONIKA.

Pittsburge (Pennsylv.) rugsėjo 20 d. iš nakties rado prilipintą ant senos katedrinės triobos šiokią «Anarchistų pranešimą»: «Žudykite turtinguosius ir deginkite jų namus. Perilgai jau darbo žmones šiame mieste didžturčiai spaudžia. Kaip lengvai jie gali siausti prie vyno su moterims ir dainomis, kada vargdieniams atima gyvastį papildinimui savo turto! Kaip jiems lengva pirtis kvietkas ir gėrėtis, pašvenčiant tam žmonių gyvybę! Vienykites su mumis

darbo! Jie juk supranta, kad įstatymas ir tvarka jiems – virvė. Ir ar galima laukti, kad tie žmonės eis su gyventojais prieš Carą? Ne, Mes dar biskutį pacarausime.

Jis net nusilinksmo, bet tas nepadarė gražesniu jo veido ir neišginė baimės iš neramių akių.

— Bet, Jūsų Didenybė, o iš kur Jūs paimsite pinigų?

— Pinigų? Pinigus parupjės Duma. Tos įstaigos vardu Europoj duoda po 88 už 100, kad ir tas 100 nevertas nė dešimties, Mums rodos...

— O jeigu tamsta Dumą išvaikys?

— Tada parduosiu Vasilijui Feodoroyčiui Lenkiją... Gal Mes jam parduosim Prancuziją, kada ji nebeduos Mums pinigų... Kam ji tada, ar neteisybė? Parduoti Kaukazą ir naudinga... Jis labai daug Mums prekioja, bet nieko neduoda, vis tik sumišimai, sukilimai, buntai... Sibirą – amerikiečiai nupirks – žmones ištremiti galima į Archangelską, ten gana yra vietos. Vėsu ir tuščia... Rusiją galima apdailinti panašiai, kaip obuolį ir taip suspausti ją saujoje, kad ji, ant galo, nutilis...

Jis nutilo, užsimislino. Jojo nubalusios lupos susivirpėjo, rankų pirštai judėjo, kaip voro kojukės, o akys vis lakstė sienomis ir ausys skliaudėsi, kaip kraliko.

— Gal but Mes nusileisime iš-pradžiu... Da, gal buti! Daugumas Mums rodija, kad jiems duotume biskutį to, ko jie prašo... Ir kada jie pradės dalinties tuo, ką gaus, – tada Mes užklupsime juos galutinai... ir rankos tikrų Mūsų valdinių mokės ištraukti liežiuvius iš gerklių tų aštriųjų pleperių,

ir atkeršykite už skriaudas. Kentėjom perilgai. Norime turēt agentus bagočiams žudyti ir jų namams deginti. Mokame 10 dol. už dieną. Jeigu ėsi atsakantis žmogus, eik ant kampo Wood gatvės ir 5-tos avenue, ir vienas vyriškis praneš tau reikalingą sutarties ženklą.

Policija nežinanti, ar koks biaurybė tą plekatą prilipino, ar juokdarys, bet stropiai ėmė gaudyt. Gal tai padarė karštas, bet kvailas kapitalistų šnipas, parodymui, kaip šnipai reikalingi... Gaudymo vadu yra Roger O'Mara, tas pats, ką gauna kasmets po 10 tūkst. dol. už gaudymą Al. Berkmano, anarchisto, kurs kadais bandęs užmušt turčių H.C. Frick'ą.

Amerikos Jungt. Valstybių senatorius Borah yra vyriausiu valstybės žemės vagim; nors daug tokių «garbingų» ypatų yra apkaltinta, bet Boraho byla, kuri eina dabar Boise, Idahoj, — išskirta iš anų. Užmuštasis Steunenbergas, buv. gubernatorius, daug prie tos vagystės prisidėjo, pavadė «Barber Lumber» kompanijai 17 tūkst. akrų žemės su puikia giria. Borah toje vagystėje labai darbovosi ir visų pirmu kaipo garsus Steunenbergo advokatas. Jis ir Kalnakasių Federacijos viršininkus (Haywoodą) kaltino už dalyvavimą užmušime Steunenbergo ir jeigu būt pasisekė Haywoodą pakart, tai jis be abejo būt likęs teisus, būtų mat visai suminkštintus valdžia byla, kaipo tikrai «geistinam piliečiui». Bet ir dabar tas «geistinas pilietis», kuriam nepasisekė pražudyti darbininkų «negeistinių piliečių», yra visos buržuazų laikraštijos užstojamas, sako — jis turbūt bus nekaltas.

Rugsėjo mėnesį buvo Rusijoj užpuolimas ant garsausiaus ru-

kurie rokuoja, kad nemokintų ir alkanų žmonių valia aukščiau valios vienvaldžio, Dievo Pateptojo... ir teip toliau, ir teip toliau...

Jis bent kiek susijudino, jo bekraujis veidas išnaujo apsiptylė prakaitu... Nusiramines ir nusišluostęs veidą drebančiomis rankomis, jis užbaigė:

— Nu, vienok, užteks! Męs viską pasakēm pasauliui, viską, ką Mums parašė ant popierėlio... ir da keletą žodžių bereikalingai... Bet bereikalingų žodžių iš Caro lupų niekas negirdi! Tamsta girdėjai tik tą, ką Męs perskaitēm iš popierėlio... Eikite skelbti pasauliui apie gudrybę ir gėrybę širdies to, kurs apdovanojo tamstą laime, jog pasikalbėjot su Juo du-vieni. Eikite!

Jis sviedė į šalį guziką ir, pirmiau negu aš galėjau nulinėt jam laimingos kelionės, nugriuvo po grindų sykiu su tronu.

Bet prieš mane to kambario pusiautamsy vis da žibėjo atydžiai nuplautos jo rankos ir baimingai lakstė akys. Per jasias buvo matyt šešuolėtis jo širdies, suraukytos gyvenimo išgaščiais, kaip keptas ubuolys. Lyg koks šiltas kisielius pripildė jo dvasią. Jame išlėto judinosi maži sąžinės meiliškumo kirminukai ir, kaip išgązdintas driežas, svaidėsi baimė už gyvybę.

Dvasia nieko neverta, dvasia neapkenčiama, apsigėrusi alkanų žmonių krauju, serganti išgaščiu, maža, kraugeringa dvasia — ruko prieš mane kaip užpusta žvakė, pripildyma mano šalį biaurumu dvasiškos paleistuvystės ir piktadarysčių...

Vertė *A. Mažutis.*

12
sų raštininko grafo Leono Tolstojaus, per jo jubilėjų. Gauja apsiginklavusių valstiečių apstojo naktį jo dvarą ir ištolo ėmė šaudyt. Tolstojus — didelis demokratas ir muzikų mylėtojas, ramino savuosius, kad nieko iš to nedarytų. Antrą naktį tas pas šaudymas į namus atsikartojo. Ir tik tada Tolstoi sutiko, kad sargyba būtų partraukta. Užpuolikų nesugauta. Spėja, kad tai «tikrųjų rusų» darbas. Panašus ant Tolstojaus užpuolimas buvo karei prasidėjus.

New Yorke eina byla kerosino trusto «Standard Oil Company», kurios karalium yra turtingiausias Rockefelleris. Tas trustas pridirbo daug gudrių šelmysčių New Jersey ir Texas valstybėj, sutrynė daug mažesnių kompanijų ir tai darė su tikslu pabranginti žibalą. Standard Oil Co. įtaisydavo savo rezervuarus teip, kad kitų kompanijų žibalo šaltiniai jai tektų, ir tūkstačius panašių gudrybių ji išdirbo: vogė teip, kad «įstatymai» nebūtų peržengti.

Iš Lyon'o miesto, Prancūzijoje eina žinia apie naują išradimą elektrybės apyrubėje: išrasta būdas, kuriuo galima elektros pajėgą persiųsti gana toli teip, kaip telegramą bevielių telegrafu.

Rusijos valdžia šimet nori paimti 462,050 rekrūtų (novobrančių) išviso. Iš Kauno gubernijos turėtų būt paimta 5,374, iš Vilniaus gub. — 2,855, iš Grodno gub. 7,083. Bet vargiai suras bent kelintą dalį, kadangi daugybė jaunų vyrų jau išbėgė į užsienius.

Socialist Labor Party'ja (Amerikoj) per savo visų narių balsavimą (referendum) nutarė pakelti vieno savo organų, «Weekly People», kainą: pirma buvo 50c. metams, o dabar 1 doleris.

Rugs. 27 d. netoli Tobolsko, Siberijoje, kelios dešimtys banditų užpuolė ant pačtos vežimo, užmušė pačtorių ir paėmė iš vežimo 30 tūkst. rub., išnyko.

Amsterdame pasimirė, sulaukęs 57 metų amžiaus draugas Petras Vak, Holandijos parlamento sąnarys ir Amsterdamo miesto tarybininkas, buvęs vyriausiojo Holandijos socijaldemokratų partijos orgagano redaktorius.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamasis drauge redaktoriau!

Prašau patalpinti į «Kovą», jeigu būtų verta, šitą mano atsiliepimą:

Aš buvau 22 rugsėjo III rajono susivažiavime, kur mano širdį sujūdino kaip perkunas, kada pamačiau, kad da yra tokių draugų, kurie visų naudai aukuoja savo brangų laiką, savo brangią sveikatą, dirba, neklausdami, ar man bus užmokėta, ar ne, ale eina, dirba, šaukia, prakaituoja, kelia tą sunkų dangtį, kuriuo yra uždengtas mums, darbininkams, geras buvis ir šviesa; verčia tuos tamsybės kalnus, nori parodyti, kas tenai yra, nori atidaryti tas duris, paleisti tą brangią šviesą mūsų, darbininkų, gerovei. Tai kad męs visi darbininkai busime toki, kad stosime visi į vienybę kuogreičiaus, visiems bus lengviau, nepamatysime ir nejusime kaip nuo mūsų retėžiai bus toli numesti, tos durys nuo šviesos bus atidarytos, tada atsivers gėrybė ir laimė darbininkams ir jie galės balsiai sušukti «Alleliuja»... Ale sakau, draugai ir draugės, nelau-

kim, nelaukim, rankas sudėję, kol ateis mums iš daugaus palinksminimas arba iš peklos pabaudimas. Turime patys pasidirbti raktus, kuriais patys gi atsidarysime duris į šviesą ir laimę. Dėlto dabar mes ir kalame tuos raktus, sudedami po mažą dalelę centų praplatinimui mūsų apšvietimo, mūsų darbų Sąjungoje. Matydamos, kaip draugai rupinasi tais reikalais, skolina savo sunkiai uždirtus centus, tai ir aš duodu \$ 50 dolerių ir da žadu duoti, jei tik pats turėsiu, – tegyvuoja mūsų partija t.y. mūsų draugai, t.y. mūsų darbininkai, t.y. platiuotojai mūsų mokslo – socializmo! Mes dedam savo centus ir turim tvirtą viltį, kad nebus teip, kaip su šventoms bankoms Pittsburgė keletas metų atgal, kurias kunigėliai juo geriaus blagoslavio, tuo greičiaus subankrutijo. Jie tai darė dėl savo ypatingo biznio, o mūsų darbas ir centas yra paskiriamas visų nuvargintųjų ir prigaudinėjamųjų labui, jų apšvietimui. Dirbkime, draugai ir draugės, o išnyks mūsų skriaudėjai.

J. K.

Nuo administracijos.

Garbūs «Kovos» skaitytojai, kuriems išsibaigė jau prenumerata, malonėsit ją greitame laike atnaujinti.

«Kovos» agentai, kuriems jau per keletą mėnesių buvo siuntinėjama «K», teiksis pasisiskubinti su atskaitomis.

Norint permainingti savo adresą, reikia priduoti abu adresu: ir senąjį, ir naująjį.

Pinigus «Kovos» redakcijai geriausiai yra siųsti «Money Orderiu», «čekių», arba registruotame laiške.

Administracijos atsakymai.

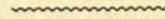

F.J. Ingauniui, iš Peterburgo. Nuo Tamistos aplaikėme M.O. ant \$ 2.06 prenumeratos. Kad galėtume siuntinėti laikraštį, teikties priduoti savo pilną adresą.

J. Oszemecki, Southbury, Conn. Laiške pinigų neradome, kur jie dingę negalima žinoti. Praneškite, kaip juos pasiunčiate, ar M.O. ar čekiu ar kaip kitaip.

Biblijografija.

«Revoliucija». Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J. Baltrušaitis. Išleido Tėvynės Mylėtojų Draugystė. N 15. Spauda «Vienybės Lietuvninkų». Plymouth, Pa. 1907 m. 44 pusl. Kaina 10 kap.

«Žibutė, arba pirmieji pavasario žiedai». Eilės. Parašė Jovavaras. Išleido Lietuvos Ūkininko redakcija iš paaukautų tam tikslui pinigų. Kaina 5 kap. 15 pusl.

«Pasaką apie carą Mikitą». Išleido L.V.S. 1907. 46 pusl.

«Ko reikia valstiečiams». Sutaisyta pagal rusišką. Išleido L.V.S. 1907 m. 23 pusl.

«Žiburėlis». Draugija šelpti mokslą einančius lietuvius ir lietuves. (Istatymai). Draugijos būstas ir adresas: Vilnius, Zavalnaja, 13-4, Putvinskaitė. «Vilniaus Žinių» spaustuvėje. Vilnius, 1907 m.

«Peterburgo Mažturčių Lietuvių Savitarpinės Pagelbos Draugijos 1906 metų Atskaita», J.Zavadzko spaustuvėje. Vilnius, 1907 m.

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

Pereitamo, «K.» num. (39) str. «Anarchizmas ir socializmas» išsibrovė metų skaitlinėje klaida: sakinyje: «Kadangi Prancūzų revoliucijos... 1971 metais», turi būt: 1871 metais.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J.Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S.Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T.Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P.Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarėjus:

J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės rie s sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvarėjus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųzdamis prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiok «Kovos» adrisą.

Sekr. P.Dubickas,

L.S.S. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Wilmington, Del. 80c; Allegheny, Pa. 2.60 * Passaic, N.J. 2.00; St. Louis, Mo. 2.40; Naugatuck, Conn. 2.40; So. Bethlehem, Pa. 7.40; W.Lynn, Mass. 4.00; Westville, Ill. 6.20; Newark, N.J. 10.00; Gilberton, Pa. 1.40; Plymouth, Pa. 1.40; Springvalley, Ill. 2.20; W.Frankfort, Ill. 2.00; Seatonville, Ill. 2.00. *Prenumeratos:* per T.Kubilsky, Brockton, Mass. 5.00; per J.Petrikį, Scranton, Pa. 3.25; F.J.Ingaunis, Russia 2.06; A.Masiulis, E. St. Louis, Ill.; J.Koteivo, Jamaica Plain, Mass. — po 2.00; J.Soběsky, Edson, Kans.; K.Šukys, New Kensington, Pa.; J.Petrauskas, Austen, W.Va.; C.Dagis, Chicago, Ill. — po 1.00. V.Sinkevičė, A.Burčikas, Scotland — po 97c. A.Šimkus, Allegheny, Pa. 50c. Apgarsinimų 11.00. *Pav. «K» NN.:* J.Overaitis, Mahanoy, Pa. 2.10. Nuo pašalinių darbų 18.04. Už raštus 13.11. Viso 111.80

Išleidimai:

Red. veik.: popiera raštinei 40c.; gesas 25c. *Tekn. «K» dalis:* ekspresas 2.00; išsiuntinėjimas 2.72; renda už spalio mėn. 25.00; važinėjimui 46c. * statymas 24.00; popiera korektoms 1.88; spauda 8.12; alga administratoriui už antrąją pusę rugpiučio mėn. 25.00; alga redaktoriui už antrąją pusę rugpiučio mėn. 30.00. Išleidimai LSS sekret.: išsiunt. raštų 3.49; važin. 16c.; popiera rašymui, plunksnų, ir tt. ir tt. 1.35; krasos kort. 25c. Viso 125.08
Iejo 111.80
Išėjo 125.08
Reikia dadėt 13.28

„Kovos“ Fondas:

So. Bethlehem, Pa.: F.Masulevičė, P.Berukštis — po 50c. J.Matonis, J.Garšva, S.Matonis, F.Garšva, K.Berukštis, F.Žukauskas — po 25c. A.Matonis 20c. A.Berukštienė 10c. Viso 2.80

Buvo 177.95 Viso 180.75
Uždengimui išlaidų atitraukia 13.28
Tą atėmus lieka 167.47

Literatūros Fondas.

Per F.Bagočių McKeės Rocks, Pa. 9.00
Buvo 78.47 Viso 87.47

Išleidimai: statymas pašalinių darbų 12.00
Tą atėmus lieka 75.47

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

So. Bethlehem, Pa.: F.Masulevičius 50c. P.Berukštis A. Berukštienė J.Jusaitis, B., J.J., F.L., F.Garšva K.Berukštis S. Matonis A. Matonis — po 25c. Viso 3.00
Laurence, Mass. 6.00
Columbus, Ohio susirinkime: J.Krisčiūnas A.Šturkus A. Kamslura A. Kazlauskas J. Millanckas K. Rutkus — po 25c. K. Martinaitis 20c. V.Valeika A. Matzis — po 15c. Viso 2.00
New Haven, Conn.: M.Mikeliūnė A. Marovis J. Žuras V. Čehianaukas — po 50c. L.Kelnoriūtė M. Paukščiūtė S. Čverka V. Lelaskus K. Ivanauskas J. Kartus A. Jasaitis K. Banel J. Demikis S. Ražanskis J. Ivinskis V. Gvazdaitis J. Stadauskas J. Ališūnas A. Urbonas J. Adasiūnas A. Palaliūnas J. Lukšis P. Klimmas J. Vertelka A. Milleris F. Klimas J. Kazlauskas J. Ivinskis — po 25c. Viso 8.00
Buvo 933.13
Viso 957.13

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J.O.Szirvydas,

Didelis balius,

kokio da nieks neturėjo; parengtas L.S. Draugystės Wilmerding, Pa. Atsibus 12 spalnio, lenkų sveitainė Watkins Ave. Prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 12 valandai nakties. Įžanga vyrams 50c., moterims bei merginoms dykai. Užkviečiame lietuvius ir lietuvaiteis ant to puikaus pasilinksminimo; svečiai bus meilingai sveikinami. KOMITETAS.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F.Bagočių 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J.Želvis, 711 W.Lombard st.	Baltimore, Md.
A.Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 3-nd st.	Philadelphia Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
F.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A.D ir 2 u l a i t i s, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T.Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J.Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.Kvedera, 512 W.Barre st.	Baltimore, Md.
P.Kaciulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J.Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A.Dumbis, Box 512	Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S.STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B.Kondratavycius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J.Vaitkevycius, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J.Jasulevycius, Bx 6	Minersville, Pa.
P.Meškinnis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P.Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A.Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J.Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atšibūna 4-tame štarinke kožno mėnesio, Laisvės Kiliubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v. Diskusijų susirinkimai atšibūna kožn nedėd. 2 val. po pietų, po No. 407 So. 3rd st. Sekr. P.Jonaitis, 665 N Park ave.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturtus sykus mėnesį: partijos reikaluose 1-mą ketvėrą 7 val. vakare; daūnų: 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvėrą, 7 val. vak. „Susir. atšibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I.P.Lapinekas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atšibūna sekančial: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbomis; antras mėn. susirinkimas atšibus paskutiniam nedėdieny kožno mėn. 1 val. po pietų, Radavyčiaus salėje, po No. 942 w. 33rd st.

Organizatorius P.M.Kaitis, 221 Wabansia av.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, svetainė „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalbomis, 6 d. Spalio, 2¼ po pietų, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuoširdžiai kviečiami. J.Kazlauskas, 2216 Tustin st.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 487 So. Grant st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. F.Lingis, 263 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atšibūna kas pirmą nedėdlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P.Grinius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J.Lietuvninko.

Prat. rašt. J.RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarnike kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V.J.PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų Telpgi bus laikomi susirinkimai kožn ponedėdli nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y. Sekr. M.Jokubauskas.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M.Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusek mėnesy: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S.SZIMAS, 1075 Blue Island av.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožn antą ir paskutinę Nedėdlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Maželkos salėje, ant Dakota str. Sek. A.Gustaitis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dēl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimo arba apšvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union Cyt'ees, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

Westville, Ill. 26-ta LSS. kuopa laikis susirinkimus mėnesinius kas antrą nedėdienį, diskusijų kas paskutinį ned. kožno mėnesio, 2 val. po piet. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas serodos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi svaletį, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 4. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Paddy William, po nr. 122¼ N 6-th st.

Sekr. V.Burba, 1924 N 9-th st.

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Riverdale Ave. KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kažno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F.Masulevičia, 710 5-th st.

KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atšibūna sekančial: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdienyose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 989 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam po No. 114 S. Sprī Str.

A Žlugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atšibūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V.Narijauskas, 38 Providence st.

Bridgeport, Conn. 41-mą LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str.

Org. J.G.SAGEVYCIUS.

Easton, Pa. 42-ra kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią subatvakarį kožno mėnesio, po No. 134 Church str. KOMITETA

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių. KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apalianskio 162 First st. 5 v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atšibus sekančial: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieny kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusek mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seredoms.

Rašt. J.Kaminskas, 2 w. Dewitt et.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atšibus 3-čiam nedėdieny kožno mėnesio po N 21 Arch Str. S.STANKEVYCIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kožno mėnesio, 3/4 po pietų, pas kuopos sekretorių K. Lukoševičių, 11 Locust st.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2 1/2 val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą, nedėdienį kožno mėn., antrą val. po pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. P.J. Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 58-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienai mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom atsivest naujų.

Sekr. A. Žukauskas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdienį, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-ta LSS. kuopa laikys susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį mėnesio, 5.30 po piet, pas Joną Jaseliūną 1105 Magnolia st.

Sekr. J. Stasevičius, Bx 41 Sta. A.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 232-236 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J. Smalls, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seredą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturus salėje.

Sekretorius J. Jusis, 32 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutiniam ketverge kožno mėn., Lietuvių Užkėjų Klubo svetainėj 765 Western Ave.

Sekr. S. Danilavičius, 32 Linden st.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Lawrence, Mass. 61-ta kp. laiko susirinkimus kas ketvirtą panedėlį kožno mėn. 7 val. vak., po N 313 Common st.

Sekr. F. Juškevičius, 251 Canal st.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atai būna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas 2-ram seredos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N. E. Cor. Front & Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atai bus kas 2-rą ir 4-tą nedėdienį kožno mėnesio, 3/4 val. po pietų, pas S. Keršį, 86 Lincoln st.

Sekr. J. Kuošis.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J. Rasimo salėje.

Sekr. C. Rice, Box 3.

Cambridgeport, Mass. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir antrą panedėlį kožno mėn., 7 val. vakare, ant Burleigh st.

Sekr. K. Armonas.

Filozofija apie liūdnumą.

«Kovos» skaitytojai, be abejo žino, kad kovoti negalima suraukus kaktą, nes iš tų raukų kyla vaidai, — todėl paklauskite, ką rašo poetas savo filozofiškose eilėse:

„Ei, broli! Ei, Drauge!
Nebūk liūdnam rauge!
Išlįskie iš jo — juokavok
Ir Dilgėles rauk, pardovok!“

Dilgėlės tai mėnesinis iliustruotas (su paveikslais) juokų, humoro ir satyros laikraštis, vienintelis lietuvių literatūroje; eina jau antri metai, o kaštuoja tik 1 doleris metams visose svieto dalise. Galima gaut atsiantus 1 dolerį uo adresu:

«Dilgėlės», 1418 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. markę. Knygynams sutaisau knygas, apdarau ir suregystavuju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

PUKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smaglausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per cigara! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas sykį atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

KAS DAR NEBUVO PASMANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukti. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pinigis mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieji mokintys fotogr. amato, lai atsisaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [40]

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikabēt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai išpopieruoju

ir išmalevoju sienas.

Darbą atlieku kuogeriausiai ir už visai žemą prekę.

Kreipkis į manę, o busi užganėdintas.

V. Silverman, 1010 So. 2-nd st.

Philadelphia, Pa. (1)

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prašalina skilvio nezlėbčiojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvarą, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, paeinančias nuo skilvio.

Bonka 30 centų.

Sutaisė Aptiekorius

E. W. Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiūšime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavelėjimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencti-gėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėjų ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

**N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.**

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapų, alaus, geros ir porterio. Reikia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gėrimus. Todėl lieguviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 — W. (17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausių ir smagiausių alų iš Terre Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukščiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais. Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,

ALLEGHENY, Pa.

Abu telefonai.

[17-42]

Dr. A. Wolf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbiravoja juos, įdeda padirbtus dantis. Priima kasdieną ligonbutij Fabijani nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v. vakare; nedėdienia nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (9)

„Kova“

16

Išsina kas pėtnyčia. Prenumera į visas **○** „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: **○** shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 **○** So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui \$ 1.00 **○** Subscription rates:
Apgarsinimų prekė: **○** One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; **○** Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 **○** Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirasant, adrisuokite:

«KOVA», 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvių darbininkų, bežemių ir
mažžemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpelnių reikalų apgynėjas ir
didžiausias dabartinės mūsty valdžios ir ponų priešas.

Galima gauti „Kovos“ redakcijoje pavieniais NN, arba už-
sirašyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją“ per „K“
redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsienio: metams 4 rub.; pusmečiui 2
rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**

Tilto (Mostovaja) gatve, N 17, b. 2,

„ŽARIJOS“ REDAKCIJAI.

P. Y. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Suv. Valstijosė, čarteriuta, esanti po kontrole
Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigus užsileidžimui ir moka ke-
tvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas da-
lis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant vi-
sų daiktų ir t.t. Pinigus dėl sučėdijimo galit prisijst pacts Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygutės.

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantis, kuriame daktarų patyrimai turi didelį pasisekimą ir pazi-
nimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausiu pasekme
ir pasiiventimu išgydo užsėdintas ligas bei visokias silpnības vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nesveikumis, o nieks neįstengs
išgydyt, kad kreiptsi į šitą INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir
pagelbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokimus per laišką (Lietuviškai),
kaip reikia apsielti, teipat išaiškinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia,
delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Institutas!

Prašau priimt širdingą padėkavoną (kurį gali ir pagarsint) už
pagelbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negelbėjo
ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsisaukiau pas Jumis aprašant
ligą: skaudėjimą krūtinės ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą vi-
sam, kaip kosėjimą ir skrepliavimą, galvos skaudėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą,—
tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisuntėt ir suvartojau,
pasilikau visai sveikas, už tai nužėmiai dėkavoju. Galia, kad iš kart prie Jus nesisau-
kiau. Su godone M. Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyt.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėliojant atsiaukit, kaip asabiškai, teip ra-
šant (Lietuviškai) ligos praeitį ir dabartinį stovį. Ką skauda, arba kokia liga kaip senel
sergate, ar gydeisi pirmiau kur, kiek turit metų amžiaus, vyras ar moteris, vedęs ar ne,
ir viską tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrisuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R. MIELKE, Medical Direktor.

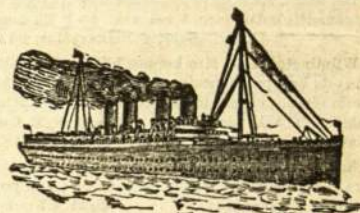
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Ofisą priimami nuo 10 išryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet.
Šventadieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valietijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
**Vyriskas, Moterisz-
kas ir Vaiku.** Priemimo va-
landos kasdien ir nedeliomis: **Nuo
8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**

Reikalauja agentu.

Reikalingi agentai pardavinėti
popieras rašymui gromatų. Iš to
gali turėti gerą uždarbį. Norin-
tiejie dasizinti apie tą plačiau,
tesikreipia laišku įdėdami markę
už 2c atsakymui.

M.M. Dovidaitis

401½ Lombard st. Wilmington, Del. (41)

GRAMATIKA angliszkos kalbos.

Su ištariniu kiekvieno angliszko žodžio lietuviškai, k.t. be at [Dyst] žvėris; el-
ght [elt] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokinio.
222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pusla-
pų 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti.
be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P. Mikolainis, Box 62 New York.